

**«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы»
бірлескен кәсіпорны» ЖШС
2021 жылғы 31 желтоқсанда
аяқталған жыл үшін
қаржылық есептілік**

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі	
Пайда немесе шығын және өзге де жиынтық кіріс туралы есеп	6
Қаржылық жағдай туралы есеп	7
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп	8
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	9
Қаржылық есептілікке ескертпелер	10-47

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5, Алматы,
Достық д-лы, 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5, Алматы,
пр. Достык, 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС қатысушылары мен басшылығына

Пікір

Біз «Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС (бұдан әрі - «Компания») қаржылық есептілігінің аудитін жүргіздік, ол 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл ішіндегі пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ есеп саясатының маңызды тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ақпараттан тұрады.

Біздің пікірімізше, қоса берілетін қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес барлық елеулі қатынастарда Компанияның 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл ішіндегі қаржылық нәтижелері мен ақша қаражаттарының қозғалысын шынайы көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз кәсіби бухгалтерлердің этикасының халықаралық кодексіне (Халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда), бухгалтерлерге арналған этиканың халықаралық стандарттары жөніндегі кеңестің (БЭХСК Кодексі) және Қазақстан Республикасында қаржылық есептіліктің біздің аудитке қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Компанияға тәуелсізбіз және біз осы талаптарға және БЭХСК кодексіне сәйкес өзге де этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалардың қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-на сәйкес қаржылық есептіліктің дайындалуы мен шынайы ұсынылуына және жосықсыз өрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

«КПМГ Аудит» ЖШС, Қазақстан Республикасы заңнамасына сәйкес тіркелген компания, жауапкершілігі өз қатысушыларының кепілдіктерімен шектелген KPMG International Limited және/немесе ағылшын компаниясының құрамына кіретін KPMG тәуелсіз фирмалары жаһандық ұйымының қатысушысы

ОО «КПМГ Аудит», компания, зарегистрированная в соответствии с законодательством Республики Казахстан, участник глобальной организации независимых фирм KPMG, входящих в KPMG International Limited, частную английскую компанию с ответственностью, ограниченной гарантиями своих участников.

Қаржылық есептілікті дайындаған кезде басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау, тиісті жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Компанияны таратуды, оның қызметін тоқтатуды ниеттеніп отырғанда немесе тарату не болмаса қызметін тоқтатудан бөлек, оның өзге қайсыбір нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда, үздіксіз қызмет туралы жіберіп алу негізінде есептілікті жасау үшін жауапты.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігінің дайындалуын қадағалауға жауапты.

Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалан бағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де өз пікірімізден тұратын аудиторлық есепті шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ ол Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудитте елеулі бұрмалану болған кезде, оны әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де олар жеке немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде пайдаланушылар қабылдайтын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит аясында біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек, біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

3 - бет

- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Компанияның үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;
- қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауап беретін тұлғалармен ақпараттық өзара әрекеттесе отырып, оларға өзгеден бөлек, аудиттің жоспарланған көлемі мен уақыты, сондай-ақ, аудиттің нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, соның ішінде аудит барысында өзіміз анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты айтып білдіре отырамыз.

Нәтижелері бойынша тәуелсіз аудиторлардың осы аудиторлық есебі шығарылған тапсырманың жетекшісі:

Жунусова А. Т.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудитори,
2016 жылдың 15 тамызында берілген
№ МФ-0000371 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызметпен айналысу үшін 2006 жылдың 6 желтоқсанында берген №0000021 мемлекеттік лицензиясы

Дементьев С. А.
«КПМГ Аудит» ЖШС-нің
Жарғы негізінде әрекет ететін Бас директоры

2022 жылдың 7 ақпаны

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы пайда немесе шығын және басқа да жиынтық кіріс туралы есеп

мың теңге	Ескертпе	2021 ж.	2020 ж.
Түсім	5	91,587,191	76,438,757
Өткізудің өзіндік құны	6	(23,029,651)	(21,420,762)
Жалпы кіріс		68,557,540	55,017,995
Өткізу бойынша шығыстар	7	(563,668)	(474,240)
Әкімшілік шығыстар	8	(851,755)	(923,494)
Өзге де шығыстар, нетто		(463,795)	(368,149)
Операциялық қызмет нәтижелері		66,678,322	53,252,112
Қаржылық кірістер	10	398,533	402,504
Қаржылық шығындар	10	(1,390,089)	(1,348,387)
Таза қаржылық шығындар		(991,556)	(945,883)
Салық салынғанға дейінгі пайда		65,686,766	52,306,229
Табыс салығы бойынша шығыс	11	(13,210,187)	(10,774,707)
Бір жылдағы пайда		52,476,579	41,531,522

Өзге де жиынтық кіріс

Кейіннен пайда немесе шығын құрамына қайта сыныпталмайтын баптар:

Өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын үлестік құралдардың әділ құны өзгерістерінің нетто-шамасы

- (41,021)

Пайдаға салынатын салықты шегергендегі бір жылдағы өзге де жиынтық кіріс

- (41,021)

Бір жылдағы жалпы жиынтық кіріс

52,476,579 41,490,501

Аталған қаржылық есептілікті басшылық 2022 жылғы 7 ақпанда бекітті және Компания басшылығының атынан оған қол қойғандар:

Е.Л. Ташимов
Бас директор

Е.С. Чурина
Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

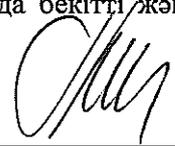
Г.О. Тәжібаева
Бас бухгалтер

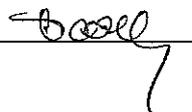
мың теңге	Ескертпе	31 желтоқсан 2021 ж.	31 желтоқсан 2020 ж.
АКТИВЫ			
Ұзақмерзімді активтер			
Кен орнын игеру бойынша активтер	12	20,544,679	20,822,016
Негізгі құралдар	13	10,667,497	10,496,061
Материалдық емес активтер		131,024	135,389
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты	14	3,283,420	2,891,084
Кейінге қалдырылған салық активі	11	355,806	212,180
Өзге де ұзақмерзімді активтер		304,333	427,336
Ұзақмерзімді активтердің жиыны		35,286,759	34,984,066
Қысқамерзімді активтер			
Қорлар	15	2,510,222	2,182,293
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	16	23,376,263	13,738,595
Алдын ала төлемдер		244,389	30,654
Ақша қаражаты және оның баламалары	17	31,079,512	24,618,810
Өзге де қысқамерзімді активтер		-	3,874
Қысқамерзімді активтердің жиыны		57,210,386	40,574,226
Активтердің жиыны		92,497,145	75,558,292
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Меншікті капитал	18		
Жарғылық капитал		64,000	64,000
Өзге де қорлар		(444,638)	(444,638)
Бөлінбеген пайда		52,405,957	41,460,900
Меншікті капиталдың жиыны		52,025,319	41,080,262
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Ұзақмерзімді міндеттемелер			
Несиелер мен қарыздар	19	7,645,343	6,719,032
Қорлар	20	3,453,341	3,085,381
Ұзақмерзімді міндеттемелердің жиыны		11,098,684	9,804,413
Қысқамерзімді міндеттемелер			
Несиелер мен қарыздар	19	22,001,897	19,900,339
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	21	6,151,328	3,913,371
Төлеуге табыс салығы		1,219,917	859,907
Қысқамерзімді міндеттемелердің жиыны		29,373,142	24,673,617
Міндеттемелердің жиыны		40,471,826	34,478,030
Меншікті капитал мен міндеттемелердің жиыны		92,497,145	75,558,292

Аталған қаржылық есептілікті басшылық 2022 жылғы 7 ақпанда бекітті және Компания басшылығының атынан оған қол қойған.

Е.Л. Ташимов
Бас директор

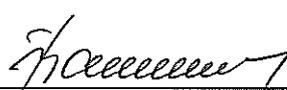

Е.С. Чурина
Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

Г.О. Тәжәбаева
Бас бухгалтер

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп

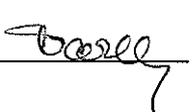
мың теңге	Жарғылық капитал	Өзге де қорлар	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2020 жылғы 1 қаңтарға	64,000	(403,617)	25,862,726	25,523,109
Жалпы жиынтық табыс				
Бір жылдағы пайда	-	-	41,531,522	41,531,522
Өзге де жиынтық табыс				
Өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын үлестік құралдардың әділ құны өзгерістерінің нетто-шамасы	-	(41,021)	-	(41,021)
Бір жылдағы жалпы жиынтық табыс	-	(41,021)	41,531,522	41,490,501
Компания нелерімен жасалған операциялар				
Жарияланған дивидендтер	-	-	(25,933,348)	(25,933,348)
2020 жылғы 31 желтоқсанға	64,000	(444,638)	41,460,900	41,080,262
2021 жылғы 1 қаңтарға	64,000	(444,638)	41,460,900	41,080,262
Жалпы жиынтық табыс				
Бір жылдағы пайда	-	-	52,476,579	52,476,579
Өзге де жиынтық табыс				
Өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын үлестік құралдардың әділ құны өзгерістерінің нетто-шамасы	-	-	-	-
Бір жылдағы жалпы жиынтық табыс	-	-	52,476,579	52,476,579
Компанияның меншік нелерімен жасалған операциялар				
Жарияланған дивидендтер	-	-	(41,531,522)	(41,531,522)
2021 жылғы 31 желтоқсанға	64,000	(444,638)	52,405,957	52,025,319

Аталған қаржылық есептілікті басшылық 2022 жылғы 7 ақпанда бекітті және Компания басшылығының атынан оған қол қойғандар:

 Е.Л.Ташимов
 Бас директор

 Е.С.Чурина
 Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

 Г.О.Тәжәбаева
 Бас бухгалтер

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
Операциялық қызметтен ақша қаражатының ағындары		
Сатып алушылардан түсетін ақша қаражатының түсімі	84,185,075	86,548,553
Өзге де түсімдер	641,325	601,780
ҚҚС қайтарудан түсетін түсімдер	-	619,737
Қызметкерлерге төленген ақшалай қаражат	(3,531,736)	(3,382,871)
Өзге де төлемдер	(2,036,957)	(1,769,005)
Тауарлар мен қызметтерді жеткізушілерге берілген алғытөлемдер	(40,202)	(30,654)
Тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төленген ақшалай қаражат	(10,034,422)	(10,238,476)
Сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	(110,897)	(53,356)
Бюджетке төленетін төлемдер	(4,654,945)	(4,148,634)
Табыс салығы мен сыйақыны төлегенге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі	64,417,241	68,147,074
Төленген табыс салығы	(10,558,950)	(9,831,503)
Төленген пайыздар	(908,758)	(1,097,602)
Операциялық қызметтен ақша қаражатының таза түсімі	52,949,533	57,217,969
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының ағындары		
Негізгі құралдарды сатудан түсетін түсімдер	3,659	415
Материалдық емес активтерді сатып алу	(19,730)	(1,274)
Негізгі құралдарды сатып алу	(1,272,568)	(792,312)
Кен орнын игеру бойынша активтерді сатып алу	(3,623,884)	(4,376,626)
Банктік салымдарды орналастыру	(1,774,537)	(2,957,805)
Банктік салымдарды алып қою	1,485,263	2,682,528
Үлестік құралдарды сатып алу	-	(41,021)
Инвестициялық қызметте ақша қаражатын таза пайдалану	(5,201,797)	(5,486,095)

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп

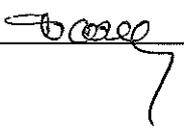
мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
Қаржы қызметінен ақша қаражатының түсуі		
Қарыз қаражатын тарту	30,006,734	26,187,697
Қарыз қаражатын өтеу	(27,531,772)	(22,474,258)
Дивидендтерді төлеу	(43,966,570)	(41,947,054)
Қаржы қызметінде ақша қаражатын таза пайдалану	(41,491,608)	(38,233,615)
Ақша қаражаты мен олардың баламаларының нетто ұлғаюы	6,256,128	13,498,259
1 қаңтардағы ақша қаражаты және олардың баламалары	24,618,810	9,135,683
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражаты мен олардың баламаларына әсері	206,709	1,986,798
Күтілетін несиелік шығындар өзгерістерінің ақша қаражаты мен олардың баламаларына әсері	(2,135)	(1,930)
31 желтоқсандағы ақша қаражаты және олардың баламалары (17 ескертпе)	31,079,512	24,618,810

Аталған қаржылық есептілікті басшылық 2022 жылғы 7 ақпанда бекітті және Компания басшылығының атынан оған қол қойғандар:

 Е.Л.Ташимов
 Бас директор

 Е.С.Чурина
 Бас директордың экономика және қаржы жөніндегі орынбасары

 Г.О.Тәжәбаева
 Бас бухгалтер

1 Есеп беруші кәсіпорын

(а) Ұйымдастыру құрылымы және қызметі

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2014 жылғы 1 тамызда құрылды. 2014 жылғы 17 қазанда «Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ (бұдан әрі «ҚАӨ ҰАК») Компанияға «Ыңғай» кен орнының 4-учаскесіндегі №1800 барлау және өндіру келісімшартына №4 және Ақдала кен орнындағы №647 барлау және өндіру келісімшартына №7 қосымша келісімдерге (бұдан әрі – «Келісімшарттар») сәйкес жер қойнауын пайдалану құқығын берді. Ақдала кен орнының жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт 2001 жылғы 28 наурыздан бастап 25 жыл мерзімге есептелген. «Ыңғай» кен орнының 4-учаскесінің жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт 2005 жылғы 8 шілдеден бастап 24 жылға есептелген.

Бұған дейін аталған келісімшарттар «Бетпақ Дала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС-не тиесілі болатын. 2014 жылдың ішінде сот шешімі бойынша «Бетпақ Дала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС келісімшарттық жер қойнауын пайдалану құқығынан айырылды және келісімшарттар бастапқы меншік иесіне, ҚАӨ ҰАК-на қайтарылды, ол да «Бетпақ Дала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС-нен кен орнын олардың теңгерімдік құны бойынша игеру бойынша тиісті келісімшарттық активтерді сатып алды. 2014 жылы «Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС жаңа кәсіпорны құрылды, сондықтан ҚАӨ ҰАК кен орнын әзірлеу бойынша активтерді теңгерімдік құны бойынша сатты және Келісімшарттарды берді. 2015 жылы Компания қатысушыларының шешімі негізінде өндірістік активтер 2015 жылғы 1 қазандағы сатып алу-сату шартына сәйкес «Бетпақ Дала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС-нен сатып алынды.

Есепті күнгі жағдай бойынша Компания қызметінің негізгі түрлері уран кенін өндіру және қайта өңдеу болып табылады. Уран кенін өндіру «Ыңғай» кен орнының 4-учаскесінде және Қазақстан Республикасының Түркістан және Қызылорда облыстарында орналасқан «Ақдала» кен орнында жерасты сілтсіздендіру әдісімен жүзеге асырылады. «Ақдала» кен орнында және «Ыңғай» кен орнының 4-учаскесінде өнеркәсіптік өндіру тиісінше 2004 жылдан және 2009 жылдан бастап жүргізілуде және жылдық өндіру көлемі 900 және 2,000 тонна уран кенін құрайды (2020 жылғы: 1,000 және 2,000 тонна). 2021 жылғы 13 мамырда Компания «Ақдала» кен орнындағы жер қойнауын пайдалануға арналған №647 Келісімшарт бойынша Жұмыс бағдарламасына Қосымшаны бекітті, оған сәйкес 2021 жылы өндіру көлемі 2025 жылды қоса алғанға дейінгі кезеңде кейінгі жылдары біртіндеп төмендей отырып, жылына 900 тонна уран кені деңгейінде бекітілді. Компания соңғы өнімді (U_3O_8) өнімділігі жылына 3,000 тоннаға жуық «Оңтүстік Ыңғай» кенішінде орналасқан қайта өңдеу қуаттылықтарында өндіреді.

Компанияның қатысушылары – ҚАӨ ҰАК және Uranium One Rotterdam B. V. (Ураниум Уан Роттердам Би.Ви.), олар тиісінше 30% және 70% қатысу үлесіне ие.

Компанияның тіркелген мекенжайы: 161006, Қазақстан Республикасы, Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қыземшек кенті, 1 ықшамаудан, 23 үй, 36 пәтер.

Қазақстаннан уран экспорты тиісті экспорттық лицензиямен реттеледі. Қазақстандағы уран өнімінің операциялық қызметін, экспорты мен импортын қадағалауды Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің Атомдық және энергетикалық қадағалау мен бақылау комитеті (бұдан әрі – «ЭМ») мен Қоршаған ортаны және су ресурстарын қорғау министрлігі, сондай-ақ басқа да уәкілетті органдар жүзеге асырады.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компаниядағы қызметкерлердің орташа жылдық саны 823 адамды құрады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 856 адам).

(б) Қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Компанияның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, компанияның бизнесіне дамушы нарықтың ерекшеліктері тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары әсер етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуын жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің екіұштылық тәуекелімен ұштасады, олар басқа да заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Қазақстандық теңгенің құнсыздануы, әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы және коронавирустық инфекция пандемиясы да шаруашылық қызметті жүзеге асыру жағдайларының белгісіздігі деңгейін ұлғайтады. 2020 жылдың 11 наурызында Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы коронавирустық пандемия туралы ресми мәлімдеме жасады. Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасында төтенше жағдай енгізу туралы» 2020 жылғы 15 наурыздағы №285 Жарлығына сәйкес, қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында 2020 жылғы 16 наурыздан бастап төтенше жағдай енгізілді. Қазақстанда коронавирустық инфекциямен сырқаттанушылықтың өсуі салдарынан шектеу шаралары 2020 жылғы 16 тамызға дейін ұзартылды. Осы шараларға байланысты Компания 2020 жылы бес айға дейін өндіріс көлемін азайтуға және қызметкерлердің шахталарға кіруін/шығуын шектеуге мәжбүр болды. 2021 жыл ішінде кейбір шектеу шаралары сақталды, бірақ жоғарыда аталған фактілер компанияның 2020 және 2021 жылдардағы қаржылық нәтижелеріне, сондай-ақ оның өтімділік жағдайына айтарлықтай теріс әсер еткен жоқ. Осы қаржылық есептілікті дайындау күніне пандемия Компанияның қызметіне және алдағы есепті кезеңдерде уран өндіру мен өткізу көлеміне қалай әсер ететініне қатысты әлі де белгісіздік бар.

Төтенше жағдай

2022 жылғы 2 қаңтарда Батыс Қазақстанда сұйытылған табиғи газ бағасының литріне 60 теңгеден 120 теңгеге дейін көтерілуіне байланысты наразылықтар басталды. Бұл наразылықтар басқа қалаларға тарады және тонау мен адам өліміне алып келді. 5 қаңтарда Үкімет төтенше жағдай жариялады. Жоғарыда көрсетілген наразылықтар мен төтенше жағдайдың енгізілуіне байланысты Қазақстан Республикасының Президенті қосымша салықтарды қоса алғанда, ықтимал шаралар туралы бірқатар жария мәлімдемелер жасады.

2022 жылғы 19 қаңтарда төтенше жағдай режимі жойылды. Қазіргі уақытта Компанияның Үкімет қабылдаған кез келген жаңа шаралар Компанияның қаржылық жағдайына қандай әсер ете алатынын немесе жоғарыда көрсетілген наразылықтар мен төтенше жағдайдың енгізілуі Қазақстан экономикасына қалай әсер ететінін сандық мәнде бағалауға мүмкіндігі жоқ.

Ұсынылған қаржылық есептілік Қазақстандағы бизнесті жүргізу жағдайларының компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына қалай әсер ететініне басшылықтың көзқарасын көрсетеді. Болашақ экономикалық жағдайлардың нақты әсері басшылықтың оларды бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2 Есеп негіздері

(а) ХҚЕС сәйкестігі туралы өтініш

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының (бұдан әрі – «ХҚЕС») талаптарына сәйкес дайындалды.

(б) Құнды анықтауға арналған база

Қаржылық есептілік тарихи (бастапқы) құн негізінде дайындалды.

(в) Атқарымдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі – «теңге») болып табылады, осы валюта Компания үшін атқарымдық болып табылады және онда осы қаржылық есептілік ұсынылған. Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер (ең жақын) мыңға дейін дөңгелектенеді.

(г) Кәсіби пайымдауларды, есептік бағалаулар мен жорамалдарды пайдалану

Қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау басшылықтың есеп саясатының ережелері қалай қолданылатынына және активтер, міндеттемелер, кірістер мен шығыстар қандай сомаларда көрсетілетініне әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдар мен есептік бағалауларды пайдалануын талап етеді. Нақты нәтижелер осы бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Жорамалдар және олардың негізінде жасалған есептік бағалаулар оларды өзгерту қажеттілігі тұрғысынан үнемі талданады. Есептік бағалаулардағы өзгерістер осы бағалаулар қайта қаралған есепті кезеңде және көрсетілген өзгерістермен қозғалған барлық кейінгі кезеңдерде танылады.

Есеп саясатының ережелерін қолдану процесінде қалыптасқан және қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға неғұрлым елеулі ықпал еткен неғұрлым маңызды пайымдаулар, сондай-ақ келесі есепті жылы қаржылық есептілікте көрсетілген көрсеткіштерді елеулі түрде өзгерту талап етілетіндігінің елеулі тәуекелімен ұштасқан есептік бағалауларға қатысты неғұрлым маңызды жол берулер мен белгісіздіктер туралы ақпарат мынадай баптарға жатады және төменде және ескертулерде ашылған:

- 20-ескертпе – Кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жоюға арналған қор;
- 12-ескертпе – Кен орнын игеру бойынша активтер;
- 23-ескертпе – Шартты міндеттемелер.

Сондай-ақ, ең маңызды пайымдаулар мыналарға жатады:

(i) Кен орнын игеру бойынша негізгі құралдар мен активтердің пайдалы қызмет мерзімі

Компания осы активтердің пайдалы қызметінің қалған мерзімдеріне әрбір есепті күнге бағалау жүргізеді және егер күткен нәтиже алдыңғы кезеңдердің бағаларынан өзгеше болса, өзгерістер 8 (IAS) «Есеп саясаты, есептік бағалаулардағы өзгерістер және қателер» ХҚЕС-ке сәйкес есептік бағалаудағы өзгеріс ретінде ескеріледі.

Мынадай факторлар кен орнын игеру бойынша активтердің пайдалы пайдаланылу мерзімін есептеуге әсер етеді:

- дәлелденген және болжамды кен қорының өзгеруі;
- минералды қорлардың санаты мен сапасындағы ауытқулар;
- өнеркәсіптік қорларды бағалауға әсер ететін нақты тауарлық бағалар мен болжамды тауарлық бағалардағы өзгерістер;
- кен орнындағы өндіруге байланысты операциялық мәселелер; және
- уран қорларын өндірудің экономикалық орындылығына теріс әсер етуі мүмкін өндірістегі, процестердегі, қалпына келтіру шығындарындағы, дисконттық мөлшерлемелердегі және валюта бағамдарындағы өзгерістер.

Осы өзгерістердің кез келгені болашақ өтемпұлға және капиталдандырылған шығындардың теңгерімдік құнына әсер етуі мүмкін. Басшылық ұзақмерзімді активтердің пайдалы қызмет мерзімінің дұрыстығын оқтын-оқтын тексеріп тұрады. Тексеру активтердің ағымдағы жай-күйіне және активтер Компания үшін экономикалық пайданы жинақтауды жалғастыратын есептелген кезеңге негізделеді.

(ii) Уран қорлары

Уран қоры Компания қызметінің маңызды факторы болып табылады. Барлық қорларды бағалау белгілі бір дәрежеде белгісіздікті білдіреді. Белгісіздік негізінен осы деректерді бағалау және түсіндіру кезінде қолжетімді сенімді геологиялық және техникалық деректердің көлеміне байланысты. Бағалау әзірлеудегі жақсартулар, өнімділіктегі өзгерістер немесе әзірлеу стратегиясындағы өзгерістер тұрғысынан жобаларды жүргізу салдарынан тексерілуі мүмкін.

3 Есеп саясатының негізгі ережелері

Төменде сипатталған есеп саясатының ережелері осы қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есепті кезеңдерде рет-ретімен қолданылды.

(а) Шетел валютасындағы операциялар

Шетел валютасындағы операциялар осы операциялар жасалған күнгі айырбастау бағамдары бойынша Компанияның атқарымдық валютасына қайта есептеледі. Есепті күнге шетел валютасымен көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер осы есепті күнге қолданыстағы айырбастау бағамы бойынша атқарымдық валютаға қайта есептеледі. Монетарлық баптар бойынша оң немесе теріс бағамдық айырма есепті кезеңдегі төлемдерді ескере отырып, сыйақының тиімді мөлшерлемесі бойынша есептелген есепті кезеңнің басындағы атқарымдық валютадағы тиісті баптың амортизацияланған құны мен осы есепті кезеңнің соңындағы айырбас бағамы бойынша қайта есептелген шетел валютасындағы осы баптың амортизацияланған құны арасындағы айырманы білдіреді.

Шетел валютасында көрсетілген және әділ құны бойынша бағаланатын монетарлық емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күніне қолданыстағы айырбастау бағамы бойынша атқарымдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валютасындағы бастапқы құн негізге алына отырып бағаланатын монетарлық емес баптар тиісті операция жасалған күнгі айырбастау бағамы бойынша қайта есептеледі.

(б) Қаржы құралдары

(i) Тану және бастапқы бағалау

Сауда дебиторлық берешегі бастапқыда ол пайда болған кезде танылады. Барлық басқа қаржы активтері мен міндеттемелер бастапқыда Компания нысанасы көрсетілген құралдар болып табылатын шарттық қатынастарға кірген кезде танылады.

Қаржы активі (егер ол айтарлықтай қаржыландыру құрамдасын қамтымайтын сауда дебиторлық берешек болмаса) немесе қаржылық міндеттеме бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады. Қаржыландырудың маңызды құрамдас бөлігі жоқ сауда-саттық дебиторлық берешегі бастапқыда мәміле бағасымен бағаланады.

(ii) Сыныптау және кейінгі бағалау

Қаржы активтері

Бастапқы тану кезінде қаржы активі: амортизацияланған құны бойынша, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша – борыштық құралдар үшін, басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша – үлестік құралдар үшін, не әділ құны бойынша пайда немесе шығын арқылы бағаланатын ретінде сыныпталады.

Қаржы активтері бастапқы танылғаннан кейін, егер Компания қаржы активтерін басқарудың бизнес-үлгісін өзгертсе ғана қайта сыныпталады және бұл жағдайда ықпал көрсетілген барлық қаржы активтері бизнес-үлгі өзгергеннен кейінгі бірінші есепті кезеңнің бірінші күнінде қайта сыныпталады.

Қаржы активі, егер ол төмендегі екі шартқа жауап берсе және компанияның қалауы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде сыныпталмаса ғана амортизацияланған құны бойынша бағаланады:

- ол мақсаты шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылатын бизнес-үлгі шеңберінде ұсталады; және
- оның шарттық талаптары ақша ағындарының белгіленген мерзімде пайда болуын көздейді, бұл тек негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздарды төлеуді білдіреді.

Саудаға арналмаған үлестік құралдарға инвестицияларды бастапқы тану кезінде Компания өз қалауы бойынша оның кейіннен күшін жою құқығынсыз олардың әділ құнының кейінгі өзгерістерін өзге жиынтық табыстың құрамында ұсынуға шешім қабылдады. Бұл таңдау әр инвестиция үшін бөлек жасалады.

Қаржы активтері – бизнес-үлгіні бағалау

Компания активті ұстап қалатын бизнес-үлгінің мақсатын қаржылық құралдардың портфелі деңгейінде бағалайды, өйткені бұл бизнесті басқару және басшылыққа ақпарат беру тәсілін жақсы көрсетеді. Бұл ретте мынадай ақпарат қаралады:

- Осы портфель үшін белгіленген саясаттар мен мақсаттар, сондай-ақ аталған саясаттардың тәжірибеде қолданылуы. Бұған шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржылық активтерді өтеу мерзімдерінің осы активтерді қаржыландыру үшін пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзімдеріне немесе ақша қаражатының күтілетін ағындарына сәйкестігін қамтамасыз етуге немесе активтерді сату арқылы ақша ағындарын іске асыруға басшылық ету стратегиясы кіреді.
- Портфельдің тиімділігі қалай бағаланады және бұл ақпарат Компания басшылығының назарына қалай жеткізіледі.
- Бизнес-үлгінің (және осы бизнес-үлгі шеңберінде ұсталатын қаржы активтерінің) нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады.
- Портфельді басқаруға жауапты менеджерлердің сыйақысы қалай жүзеге асырылады (мысалы, бұл көрсетілген активтердің әділ құнына немесе шартта көзделген активтер бойынша алынған ақша қаражатының ағындарына байланысты ма).
- Өткен кезеңдердегі қаржы активтерін сатудың жиілігі, көлемі мен мерзімдері, осындай сату себептері, сондай-ақ сатудың болашақ деңгейіне қатысты күтілетін нәтижелер.

Қаржы активтерін тануды тоқтату өлшемшарттарына сәйкес келмейтін мәмілелерде үшінші тараптарға беру осы мақсат үшін сату ретінде қарастырылмайды және Компания осы активтерді тануды жалғастыруда.

Қаржы активтері – шартта көзделген ақша қаражатының ағындары тек негізгі сома мен пайыздарды төлеу болып табылатын-табылмайтындығын бағалау

Осы бағалаудың мақсаттары үшін «негізгі сома» қаржы активін бастапқы тану кезінде оның әділ құны ретінде айқындалады. «Пайыздар» ақшаның уақытша құны үшін, белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген негізгі сомаға қатысты несиелік тәуекел үшін және несиелеуге байланысты басқа да негізгі тәуекелдер мен шығындар (мысалы, өтімділік тәуекелі және әкімшілік шығындар) үшін өтеу ретінде айқындалады, сондай-ақ пайда маржасын қамтиды

Шартта көзделген ақша ағындары тек негізгі соманың және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздардың төлемдері болып табылатындығын бағалау кезінде («SPPI өлшемшарты») Компания қаржы құралының шарттық талаптарын талдайды. Бұған қаржы активі талданатын талапты қанағаттандырмайтындай, шартта көзделген ақша ағындарының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын қандай да бір шарттық талаптың бар-жоғын бағалау кіреді. Бағалау жүргізу кезінде Компания мыналарды талдайды:

- ақша ағындарының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын шартты оқиғалар;
- ауыспалы мөлшерлеме туралы талаптарды қоса алғанда, шартта көзделген купондық мөлшерлемені түзете алатын талаптар;
- мерзімінен бұрын өтеу және қолданылу мерзімін ұзарту туралы шарттар; және
- компанияның талаптарын келісілген активтерден ақша ағынымен шектейтін шарттар (мысалы, регресс құқығы жоқ қаржылық активтер).

Мерзімінен бұрын өтеу туралы шарт, егер мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленген сома негізгі соманың өтелмеген бөлігін және өтелмеген бөлікке пайыздарды білдірсе және шарттың қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны қамти алса, SPPI өлшемшартына сәйкес келеді. Бұдан бөлек, мерзімінен бұрын өтеу туралы талап, егер қаржы активі шартта көрсетілген номиналды сомаға қатысты сыйлықақымен немесе дисконтымен сатып алынса немесе жасалса, мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленуге жататын сома шартта көрсетілген номиналды сомаға қоса шартта көзделген есептелген (бірақ төленбеген) пайыздарды білдіреді (және шарттың қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны да қамтуы мүмкін); және қаржы активін бастапқы тану кезінде оның мерзімінен бұрын өтеу туралы шартының әділ құны болмашы болып табылады

Қаржы активтері – кейінгі бағалау және пайда мен шығындар

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	Бұл активтер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Амортизацияланған құн құнсызданудан болған шығындардың шамасына азайтылады. Пайыздық кіріс, оң және теріс бағамдық айырмалар және құнсыздану сомалары пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Тануды тоқтатудан болған кез келген пайда немесе залал кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында танылады.
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік құралдарға инвестициялар	Бұл активтер кейіннен әділ құн бойынша бағаланады. Егер дивиденд инвестицияның бастапқы құнының бір бөлігін өтеуді білдіретіні анық болмаса, дивидендтер кезеңдегі пайда немесе шығын құрамындағы кіріс ретінде танылады. Пайданың немесе залалдың өзге де нетто-шамалары өзге де жиынтық кірістің құрамында танылады және кезең ішіндегі пайда немесе залал санатына ешқашан қайта сыныпталмайды.

Қаржылық міндеттемелер – сыныптау, кейінгі бағалау және пайда мен шығындар

Қаржылық міндеттемелер амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталады. Қаржылық міндеттеме пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде сыныпталады, егер ол саудаға арналған ретінде сыныпталса, бұл - туынды құрал. Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер әділ құн бойынша бағаланады және кез келген пайыздық шығысты қоса алғанда, пайда мен залалдың нетто-шамасы пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Өзге қаржылық міндеттемелер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Пайыздық шығыс және оң және теріс бағамдық айырмашылықтар пайданың немесе шығынның құрамында танылады. Тануды тоқтату кезінде туындайтын кез келген пайда немесе шығын да пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру

Қаржы активтері

Егер қаржы активінің шарттары өзгерсе, Компания ақша қаражатының ағындары осындай түрлендірілген актив бойынша айтарлықтай ерекшеленетінін бағалайды. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшеленетін болса («Шарттардың елеулі түрленуі»), онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша қаражатының ағындарына құқықтар мерзімі өткен деп есептеледі. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады және жаңа қаржы активі әділ құн бойынша есепте танылады.

Компания шарттардың түрленуі елеулі болып табыла ма, яғни бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары және түрлендірілген немесе оны ауыстырған қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшелене ме, соны сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, шарттардың түрленуінің маңыздылығын сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса, онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша қаражатының ағындарына құқықтар мерзімі өткен деп есептеледі. Осы бағалауды жүргізу кезінде Компания ұқсас қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

Компания шарттарды төмендегі сапалық факторлардың негізінде түрлендіру маңызды болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржы активі валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету түрін немесе активтің сапасын арттырудың басқа құралдарын өзгерту;
- SPPI өлшемшартына сәйкес келмеуге әкелетін қаржы активінің шарттарын өзгерту (мысалы, айырбастау шартын қосу).

Егер амортизацияланған құны бойынша бағаланатын түрлендірілген актив бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшеленбесе, онда шарттардың мұндай түрленуі қаржы активін тануды тоқтатуға әкеліп соқпайды. Бұл жағдайда Компания қаржы активінің жалпы теңгерімдік құнын қайта есептейді және жалпы теңгерімдік құнды түзету сомасын пайданың немесе залалдың құрамындағы түрленуден болған пайда немесе шығын ретінде таниды. Қаржы активінің жалпы теңгерімдік құны осы қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған ақша қаражатының қайта қаралған немесе түрлендірілген ағындарының келтірілген құны ретінде қайта есептеледі. Келтірілген шығындар мен комиссиялар түрлендірілген қаржы активінің теңгерімдік құнын түзетеді және түрлендірілген қаржы активінің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Қаржылық міндеттемелер

Компания қаржылық міндеттемені тануды оның шарттары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражаты ағындарының шамасы айтарлықтай өзгеретіндей өзгерген кезде тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады. Бұрынғы қаржылық міндеттеменің теңгерімдік құны мен түрлендірілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырма пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

Егер шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға әкелмесе, Компания қаржы активін танудың тоқтатылуына әкеліп соқпайтын жағдайларда, қаржы активінің жалпы теңгерімдік құнын түзетуге қатысты тәсілмен келісілетін есеп саясатын қолданады, яғни Компания осындай түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) нәтижесінде туындайтын қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнын шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) күніне пайда немесе шығын құрамында кез келген түзетуді таниды.

Қолданыстағы қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындары шамасының өзгеруі, егер олар Шарттың ағымдағы талаптарының салдары болып табылса, талаптардың түрленімі болып саналмайды.

Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, шарттардың түрленуінің маңыздылығын сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Компания төмендегі сапалық факторлардың негізінде шарттарды өзгерту маңызды деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеме валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету түрін немесе міндеттеме сапасын арттырудың басқа құралдарын өзгерту;
- айырбастау шартын қосу;
- қаржылық міндеттеменің бағыныстылығын өзгерту.

Сандық бағалауды жүргізу мақсаттары үшін егер бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақыны шегергендегі комиссиялық сыйақы төлеуді қоса алғанда, жаңа шарттарға сәйкес ақша қаражаты ағындарының келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақша қаражаты ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кемінде 10%-ға ерекшеленетін болса, шарттар айтарлықтай өзгеше болып есептеледі. Егер бір борыштық құралды басқасына ауыстыру немесе оның талаптарын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілсе, онда келтірілген шығындар немесе комиссиялар тиісті борыштық міндеттемені өтеуден түскен пайданың немесе залалдың бөлігі ретінде танылады. Егер бір борыштық құралды басқасына ауыстыру немесе оның талаптарын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілмесе, онда келтірілген шығындар немесе комиссиялар сомасына тиісті міндеттеменің теңгерімдік құны түзетіледі және бұл түзету түрлендірілген міндеттеменің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

(iv) Тануды тоқтату

Қаржы активтері

Компания қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына шартта көзделген құқықтарын жоғалтқан не екінші тарапқа осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдалар берілетін немесе осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың елеулі бөлігін беретін, сақтайтын мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу құқығын берген сәтте тоқтатады, бірақ қаржылық активті бақылауды сақтамайды.

Компания шарттары бойынша қаржылық жағдай туралы есепте танылған активтерді беретін мәмілелер жасайды, бірақ бұл ретте берілген активтерге меншік құқығынан туындайтын барлық немесе барлық дерлік тәуекелдер мен пайданы сақтайды. Мұндай жағдайларда берілген активтерді тану тоқтатылмайды.

Қаржылық міндеттемелер

Компания қаржылық міндеттемені тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, күші жойылған немесе тоқтатылған кезде тоқтатады. Компания сондай-ақ оның шарттары өзгертілгенде және осындай түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша ағындарының шамасы айтарлықтай өзгеше болғанда қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады және мұндай жағдайда пайда болатын түрлендірілген шарттарға негізделген жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады.

Қаржылық міндеттемені тану тоқтатылған кезде өтелген теңгерімдік құн мен төленген өтеу арасындағы айырма (берілген кез келген ақшалай емес активтерді немесе өзіне қабылданған міндеттемелерді қоса алғанда) пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

(v) Өзара есеп

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер өзара есепке алынады және қаржылық жағдай туралы есепте Компанияның қазіргі кезде заңды қорғаумен қамтамасыз етілген танылған сомаларды өзара есепке алуды жүзеге асыру құқығы болған және не олар бойынша нетто-негізде есеп айырысу, не активті сату және міндеттемені бір мезгілде орындау ниеті болған кезде ғана нетто-шамада ұсынылады.

(в) Жарғылық капитал

Жарғылық капитал меншікті капитал санатына жіктеледі. Жарғылық капиталды ұлғайтуға тікелей байланысты қосымша шығындар салық әсерін ескере отырып, меншікті капиталдың шамасынан шегерім ретінде көрсетіледі.

(г) Кен орнын игеру бойынша активтер

(i) Сатып алу құны

Кен орнын игеру бойынша активтер, егер бар болса, амортизацияның жинақталған сомасы мен құнсызданудан болған шығындар шегеріле отырып, нақты құны бойынша көрсетіледі.

Компания кен орнының зерттелмеген учаскелерінде пайдалы қазбалар қорларын табуға қатысты шығындарды көтереді. Бұл шығындар барлау аяқталған сәтке дейін барлау және бағалау активтері ретінде капиталдандырылады және уран өндіру технологиясын дамыту және жобаның экономикалық орындылығын растау мақсатында барлаулық бұрғылауға, топографиялық, геологиялық және геофизикалық зерттеулерге, сондай-ақ тәжірибелік-өнеркәсіптік өндіруге арналған шығындарды қамтиды. Жобаның техникалық жүзеге асырылуына және коммерциялық рентабельділігіне жүргізілген бағалаудан кейін барлау және бағалау қызметіне жататын шығындардың құнсыздануы тестіленеді және кен орнын игеру бойынша активтер санатына ауыстырылады.

Компания сондай-ақ бағаланған қорлары бар учаскелерде уранды коммерциялық алуға байланысты шығындарды да көтереді. Аталған шығындар айдау, сору, бақылау және эксбарлау ұнғымаларын, ұнғымаларды қайта бұрғылауды, полигондардың жерүсті инфрақұрылымын, соның ішінде байламдарды, ерітінділерді тарату тораптарын, ішкі жолдарды, реагенттерді беруге арналған эстакадаларды және т. б. салу құнын қамтиды. Жоғарыда аталған барлық шығындар кен орнын игеру бойынша материалдық активтер ретінде танылады.

(ii) Амортизация

Амортизацияны есептеу уранды өнеркәсіптік алу сәтінен басталады. Кен орнын игеру жөніндегі материалдық емес активтер олар жататын кен орындарындағы алынатын қорлардың көлемін негізге ала отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады.

Нақты блокқа жататын кен орнын игеру жөніндегі материалдық активтер бастапқы барлау процесінде, сондай-ақ полигонды салу процесінде жүргізілетін одан әрі барлау процесінде айқындалған осы блок бойынша ағымдағы өндіру мен қорлардың көлемін негізге ала отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады. Барлық кен орнына жататын кен орнын игеру жөніндегі материалдық активтер келісімшарттардың қолданылу кезеңі ішінде алуы жоспарланып отырған кен орнының қорларын негізге ала отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады. Өндірістік әдіс деп Компания өндірілген қорлардың көлеміне пропорционалды түрде есептен шығару әдісін түсінеді.

(д) Негізгі құралдар

(i) Тану және бағалау

Негізгі құралдардың объектілері, егер бар болса, амортизацияның жинақталған сомаларын және құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегергенде өзіндік құны бойынша көрсетіледі.

Өзіндік құнға тиісті активті сатып алумен тікелей байланысты шығындар енгізіледі. Өз күшімен тұрғызылған (салынған) активтердің өзіндік құнына материалдарға арналған шығындар, еңбекке ақы төлеуге арналған тікелей шығындар, мақсаты бойынша пайдалану үшін активтерді жұмыс жағдайына келтірумен тікелей байланысты барлық басқа шығындар, активтерді бөлшектеуге және жоюға және олар орналасқан учаскені қалпына келтіруге арналған шығындар және қарыздар бойынша капиталдандырылған шығындар кіреді. Тиісті жабдықтың атқарымдық мақсатымен тығыз байланысты бағдарламалық қамтамасыз етуді сатып алуға арналған шығындар осы жабдықтың құнына капиталдандырылады.

Егер негізгі құралдар объектісін құрайтын маңызды құрауыштардың пайдалы пайдалану мерзімі әртүрлі болса, олар негізгі құралдардың жекелеген объектілері (елеулі құрауыштары) ретінде ескеріледі.

Негізгі құралдар объектісінің істен шығуынан түскен пайданың немесе залалдың кез келген сомасы оның істен шығуынан түскен түсімдерді оның теңгерімдік құнымен салыстыру арқылы айқындалады және кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамындағы «өзге кірістер» немесе «өзге шығыстар» жолы бойынша нетто-шамада танылады.

(ii) Кейінгі шығындар

Негізгі құралдар объектісінің елеулі құрауышын ауыстыруға байланысты шығындар, егер Компания аталған құрауышпен байланысты болашақ экономикалық пайданы алуы ықтимал және оның құнын сенімді бағалауға болатын жағдайда, осы объектінің теңгерімдік құнын ұлғайтады. Ауыстырылған құрауыштың теңгерімдік құны есептен шығарылады. Негізгі құралдар объектілеріне күнделікті қызмет көрсетуге арналған шығындар пайда болған кезде кезеңдегі пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

(iii) Амортизация

Негізгі құралдардың объектілері олар орнатылған және пайдалануға дайын болған күннен бастап, ал өз күшімен тұрғызылған негізгі құралдардың объектілері үшін – объектінің құрылысы аяқталған және пайдалануға дайын болған сәттен бастап амортизацияланады. Амортизация активтің есептік қалдық құнын шегере отырып, оның өзіндік құнын негізге ала отырып есептеледі.

Тау-кен өндірістік кешенінің объектілеріне жататын ғимараттар мен құрылыстар бойынша амортизация кен орнының расталған қорларының негізінде өндірістік әдіспен есептеледі. Ғимараттар мен құрылыстардан ажыратылмайтын жабдыққа амортизацияның өндірістік әдісі де қолданылады. Бұл ретте кеніштегі, бірақ жеке пайдаланылатын, тасымалданатын және басқа пайдалану орындарына берілуі мүмкін машиналар мен жабдықтарға амортизацияны біркелкі есептеу әдісі қолданылады.

Машиналар мен жабдықтар, көлік құралдары және өзге де негізгі құралдар оны пайдалы пайдаланудың күтілетін мерзімі ішінде желілік әдіспен амортизацияланады, өйткені дәл осындай әдіс активте жасалған болашақ экономикалық пайданы күтілетін тұтыну сипатын неғұрлым дәл көрсетеді және амортизациялық аударымдар кезең үшін пайданың немесе залалдың құрамына енгізіледі.

Есепті және салыстырмалы кезеңдерде негізгі құралдарды пайдалы пайдаланудың күтілетін мерзімдері мынадай болды:

Ғимараттар мен құрылыстар	Өндірістік әдіс;
Тұрғын үй ғимараттары	20 жыл;
Машиналар мен жабдықтар	3-10 жыл;
Көлік құралдары	5-10 жыл;
Басқалары	3-7 жыл.

Амортизация әдістері, пайдалы пайдаланудың күтілетін мерзімдері және негізгі құралдардың қалдық құны әрбір есепті күнгі жағдай бойынша талданады және қажет болған жағдайда түзетіледі.

(e) Босалқы қорлар

Босалқы қорлар екі шаманың ең азы бойынша көрсетіледі: нақты өзіндік құн және ықтимал сатудың таза құны. Босалқы қорлардың нақты өзіндік құны орташа өлшемді құн қағидаты негізінде айқындалады, оған босалқы қорларды сатып алуға арналған шығындар, өндіруге немесе қайта өңдеуге арналған шығындар және босалқы қорларды олардың осы орналасқан жеріне дейін жеткізуге және оларды тиісті жай-күйге келтіруге арналған өзге де шығындар енгізіледі.

Меншікті өндіріс қорларына және аяқталмаған өндіріс объектілеріне қатысты нақты өзіндік құнға кәсіпорынның өндірістік қуаттарының қалыпты (нормативтік) жүктемесі кезінде өндірістің стандартты көлемін негізге ала отырып есептелетін үстеме шығыстардың тиісті үлесі де қосылады.

Ықтимал сатудың таза құны кәсіпорынның әдеттегі шаруашылық қызметі барысында қорлар объектісін сатудың осы объект бойынша жұмыстарды орындауды аяқтауға және оны сатуға арналған есептік шығындарды шегергендегі болжамды (есептік) бағасын білдіреді.

(ж) Құныздану

(i) Туынды емес қаржы активтері

Қаржы құралдары

Компания КНШ-ға қатысты шығындарға бағалау қорларын таниды:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтеріне;
- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік құралдарға инвестицияларға.

Компания танылатын қордың сомасы күтілетін 12 айлық несиелік залалдарға тең болатын мынадай құралдарды қоспағанда, шығындарға арналған қорларды бүкіл мерзім ішінде КНШ-ға тең сомада бағалайды:

- несиелік тәуекел (яғни қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі ішінде дефолттың басталу тәуекелі) бастапқы танылған сәттен бастап елеулі жоғарыламаған банктік шоттар бойынша қалдықтар.

Сауда және басқа да дебиторлық берешекке қатысты шығындарға арналған бағалау қорлары әрқашан бүкіл мерзім ішінде күтілетін несиелік шығыстарға тең сомада бағаланатын болады.

Бастапқы танылған сәттен бастап қаржы активі бойынша несиелік тәуекелдің елеулі артуы орын алғанын бағалау кезінде және КНШ бағалау кезінде Компания орынды және шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз қолжетімді болатын негізделген және расталатын ақпаратты талдайды. Бұған Компанияның өткен тәжірибесіне және несиелік сапаның негізделген бағасына негізделген сандық және сапалық ақпарат пен талдау кіреді және болжамды ақпаратты қамтиды.

Компания қаржы активі бойынша несиелік тәуекел, егер ол 30 күннен астам мерзімге кешіктірілсе, едәуір артты деген болжам жасайды.

Компания қаржы активін мынадай жағдайларда олар бойынша дефолт оқиғасы басталған қаржылық активтерге жатқызады:

- қарыз алушының Компания алдындағы өзінің несиелік міндеттемелерін кепілдік қамтамасыз етуді іске асыру (ол болған кезде) сияқты шараларды қолданбай-ақ толық көлемде өтеуі екіталай болса; немесе
- қаржылық актив 90 күннен астам мерзімге кешіктірілсе.

Компания, егер оның несиелік рейтингі әлемде жалпы қабылданған "инвестициялық сапа" рейтингісіне сәйкес келсе, борыштық бағалы қағаздың несиелік тәуекелі төмен деп санайды. Компания оны Moody's немесе BBB рейтингтік агенттігінің бағалауы бойынша Ваа3 тең немесе жоғары - немесе Standard & Poor' s рейтингтік агенттігінің бағалауы бойынша жоғары деп қарайды.

Бүкіл мерзім ішінде КНШ – бұл қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі ішінде дефолттың барлық ықтимал оқиғаларының нәтижесінде туындайтын КНШ.

12 айлық КНШ есептік күннен кейін 12 ай ішінде (немесе егер қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі 12 айдан аз болса, неғұрлым қысқа мерзімде) мүмкін болатын дефолт оқиғалары нәтижесінде пайда болатын КНШ бөлігін білдіреді.

Ең жоғары кезең КНШ шартта көзделген ең жоғары кезең үшін бағаланған кезде қарастырылады, осы мерзім ішінде Компания несиелік тәуекелге ұшырайды.

КНШ бағалау

Күтілетін несиелік шығындар несиелік шығындардың ықтималдығын ескере отырып мөлшерленген есептік бағалауды білдіреді. Несиелік шығындар барлық күтілетін ақшалай қаражаттың ағымдағы құны ретінде бағаланады (яғни, келісімшартқа сәйкес Компанияға тиесілі ақша ағындары мен Компания алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырмашылық).

КНШ осы қаржы активі пайызының тиімді мөлшерлемесі бойынша дисконтталады.

Несиелік-құнсызданған қаржы активтері

Әрбір есепті күні Компания амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтерін несиелік құнсыздану мәніне бағалайды. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша болашақ есеп айырысу ақша ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиғалар орын алған кезде «несиелік-құнсызданған» болып табылады.

Атап айтқанда, мынадай бақыланатын деректер қаржы активінің несиелік құнсыздануын растау болып табылады:

- қарыз алушының немесе эмитенттің елеулі қаржылық қиындықтары;
- шарт талаптарын бұзу, мысалы дефолт немесе төлемнің 90 күннен артық кешіктірілуі;
- Компанияның өзге жағдайларда ол қарамайтын шарттарда қарызды немесе алғытөлемді қайта құрылымдауы;
- қарыз алушының банкроттығы немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастырылуы ықтималдығының пайда болуы; немесе
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жоғалуы.

Қаржылық жағдай туралы есепте күтілетін несиелік залалдарға бағалау қорын ұсыну

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша шығындарға арналған бағалау қорлары осы активтердің жалпы баланстық құнынан шегеріледі.

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға қатысты шығындарға арналған бағалау қоры пайданың немесе залалдың құрамында есептеледі және өзге жиынтық табыстың құрамында көрсетіледі.

Есептен шығару

Қаржы активінің толық теңгерімдік құны Компанияда қаржы активінің толық сомада немесе оның бір бөлігінде өтеуін күтуге негіз болмаған кезде есептен шығарылады. Кәсіпорындарға қатысты Компания сомаларды өтеудің негізделген болжамдарын негізге ала отырып, есептен шығару мерзімдері мен сомалары бойынша жеке бағалауды орындайды. Компания есептен шығарылған сомалардың айтарлықтай өтелуін күтпейді. Алайда есептен шығарылған қаржы активтері тиесілі сомаларды өтеуге қатысты компания рәсімдеріне сәйкестікті қамтамасыз ету мақсатында құқық қолдану объектісі болып қала беруі мүмкін.

(ii) Қаржылық емес активтер

Компанияның қорлардан және кейінге қалдырылған салық активтерінен ерекшеленетін қаржылық емес активтерінің теңгерімдік құны олардың ықтимал құнсыздану белгілерін анықтау үшін әрбір есепті күнге талданады. Мұндай белгілер болған кезде тиісті активтің өтелетін шамасы есептеледі. Егер активтің немесе осы актив жататын ақша қаражаты ағындарын түрлендіретін бірліктің теңгерімдік құны оның (оның) өтелетін шамасынан жоғары болған жағдайда құнсызданудан болатын залал танылады.

Активтің немесе ақша қаражаты ағындарын түрлендіретін бірліктің өтелетін шамасы екі шаманың: осы активті (осы бірлікті) пайдалану құндылығының және сатуға жұмсалған шығындарды шегергендегі оның (оның) әділ құнының ең үлкенін білдіреді. Пайдалану құндылығын есептеу кезінде болашақта күтілетін ақша қаражатының ағындары уақыт өте келе ақша құнының өзгеруі әсерінің ағымдағы нарықтық бағасын және осы активке немесе ақша қаражатының ағындарын түрлендіретін бірлікке тән тәуекелдерді көрсететін дисконттаудың салыққа дейінгі мөлшерлемесін пайдалана отырып, олардың келтірілген құнына дейін дисконтталады. Құнсыздану мәніне тексеру жүргізу мақсаттары үшін жеке-жеке тексерілуі мүмкін емес активтер ең аз топқа біріктіріледі, оның шеңберінде тиісті активтерді үздіксіз пайдалану нәтижесінде ақша қаражатының ағыны жинақталады және бұл ағым көп бөлігі ақша қаражатының ағындарын түрлендіретін басқа активтер немесе бірліктер түрлендіретін ақша қаражатының ағынына байланысты болмайды.

Компанияның корпоративтік активтері жеке ақша ағындарын құрмайды және ақша ағындарын түрлендіретін бірліктен артық пайдаланылады. Корпоративтік активтер негізделген және дәйекті негізде ақша қаражатының ағындарын түрлендіретін бірліктерге бөлінеді және корпоративтік актив бөлінген ақша қаражатының ағындарын түрлендіретін бірліктің құнсыздануына тексеру шеңберінде құнсыздану мәніне тексеріледі.

Құнсызданудан болған шығындар пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Ақша қаражатының ағындарын түрлендіретін бірліктердің құнсыздануынан болатын шығындар алдымен осы бірліктерге (бірліктер тобына) бөлінген гудвиллдің теңгерімдік құнының азаюына, содан кейін тиісті бірлік (бірліктер тобы) құрамындағы басқа активтердің теңгерімдік құнының тепе-тең азаюына жатады.

Өзге активтерге қатысты әрбір есепті күнге өткен кезеңдердің бірінде танылған олардың құнсыздануынан болатын залалға осы залалдың шамасын азайту керек немесе оны бұдан былай танымау керек деген белгілерді анықтау мақсатында талдау жүргізіледі. Құнсызданудан болатын шығындарға есептен шығарылған сомалар, егер тиісті өтелетін шаманы есептеу кезінде пайдаланылған бағалау факторлары өзгерген жағдайда қалпына келтіріледі. Құнсызданудан болған шығын, егер құнсызданудан болған шығын танылмаса, активтердің құнын олардың теңгерімдік құнына дейін қалпына келтіруге мүмкіндік беретін сома шегінде ғана (жинақталған амортизация сомасын шегере отырып) қалпына келтіріледі.

(з) Қызметкерлерге сыйақы

(i) Белгіленген жарналармен жоспарлар

Компания еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге зейнетақыларды немесе өзге де төлемдерді қамтамасыз етуге қатысты ешқандай шығыстарды көтермейді. Зейнетақымен қамсыздандыру және әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамаға сәйкес Компания қызметкерлердің жалақысынан зейнетақы жарналарын ұстап қалады және оларды зейнетақы қорларына аударады. Зейнетақы жарналарын төлегеннен кейін компания зейнетақымен қамсыздандыру бойынша бұдан әрі ешқандай міндеттемелер алмайды. Зейнетке шыққаннан кейін барлық зейнетақы төлемдерін басқаруды тікелей зейнетақы қоры жүзеге асырады.

(ii) Қысқамерзімді сыйақылар

Қызметкерлерге қысқамерзімді сыйақыларға қатысты міндеттеменің шамасын айқындау кезінде дисконттау қолданылмайды және тиісті шығыстар қызметкерлердің өз еңбек міндеттерін орындауына қарай танылады. Сыйлықақы төлеудің немесе пайдаға қатысудың қысқамерзімді жоспары шеңберінде төлеуге күтілетін сомаларға қатысты, егер Компанияда қызметкердің бұрын өзінің еңбек қызметін жүзеге асыруы нәтижесінде туындаған тиісті соманы төлеу бойынша қолданыстағы құқықтық немесе сындарлы міндеттемесі болса және осы міндеттеменің шамасын сенімді бағалауға болатын болса, міндеттеме танылады.

(и) Қорлар

Қор егер бұрын болған қандай да бір оқиғаның нәтижесінде Компанияда шамасын сенімді бағалауға болатын құқықтық немесе сындарлы міндеттеме пайда болған және осы міндеттемені реттеу үшін экономикалық пайдалардың жылыстауы талап етілетін жоғары ықтималдық болған жағдайда танылады. Қордың шамасы уақыт өте келе ақша құнының өзгеруі әсерінің ағымдағы нарықтық бағалауын және осы міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін салыққа дейінгі мөлшерлеме бойынша ақша қаражатының күтілетін ағындарын дисконттау арқылы айқындалады. «Дисконтты босатуды» көрсететін сомалар қаржылық шығыстар ретінде танылады.

Кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою

Компания жүзеге асыратын тау-кен өндірісі қоршаған ортаны қорғау мәселелерін реттейтін әртүрлі заңдар мен ережелерге бағынады. Компания қорды басшылықтың қолданыстағы құқықтық талаптарды түсінуіне және келісімшарттардың талаптарына сәйкес кен орындарында уран өндіру және барлау қызметінің салдарын жою жөніндегі міндеттеме бойынша бағалайды. Қор міндеттемелердің туындауына қарай кен орындарында уран барлау және өндіру қызметінің салдарын жою жөніндегі шығындарға арналған таза келтірілген құн негізінде қалыптастырылады. Болашақ кезеңдерде жұмсалатын нақты шығыстар қор сомасынан айтарлықтай ерекшеленуі мүмкін. Бұдан басқа, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңдар мен нормативтік актілердегі, кен орындарын бағалау шарттарындағы және дисконттау мөлшерлемелеріндегі болашақ өзгерістер резервтің теңгерімдік құнына әсер етуі мүмкін.

(к) Түсім

(i) Дайын өнімді сату

Сатып алушы тауар жеткізілген және межеленген жерінде қабылданған кезде дайын өнімді бақылауға алады. Шартқа сәйкес баратын жер-сатып алушының қоймасы, сатушының қоймасы, конвертер немесе қайта өңдеу зауыты. Осы сәтте шот-фактура жүзеге асырылады. Шоттар, әдетте, 30-60 күн ішінде төленуі керек.

Дайын өнімді сатуға арналған барлық шарттардың орындалуы бір міндеттемеге ие. Түсім тауар сатып алушының қоймасына, конвертерге немесе қайта өңдеу зауытына жеткізілген және қабылданған кезде танылады.

Түсім сатып алушымен жасалған шартта көрсетілген өтеу негізінде бағалапды. 15 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес осы шарттарға қатысты түсім түсімнің жинақтаушы қорытындысы деп танылған соманың айтарлықтай азаюы болмайтындай дәрежеде танылатын болады.

Өзінің бағалауына сүйене отырып, Компания ағымдағы шарттарда қаржыландырудың елеулі құрауышы жоқ деп есептейді, өйткені мәміле бағасы мен ақша қаражатымен дереу төлеу шартымен уранды сату бағасының арасында айырмашылық жоқ, сондай-ақ міндетті орындау сәті мен төлем сәті арасындағы уақыт ұзақтығынан елеулі әсер жоқ.

(ii) Қайта өңдеу қызметтері

Компания уранды қайта өңдеу қызметтерін ұсынады. Шарт бір жылға жасалады. Қызметтерді көрсеткені үшін шоттар ай сайынғы негізде орындалған жұмыстар дерегі бойынша беріледі, ол орындалған жұмыстардың тиісті актісімен расталады. Төлем 30 күн ішінде жасалады.

(iii) Тасымалдау қызметтері

Компания уранды тасымалдау қызметтерін ұсынады. Шарт бір жылға жасалады. Қызметтерді көрсеткені үшін шоттар ай сайынғы негізде орындалған жұмыстар дерегі бойынша беріледі, ол орындалған жұмыстардың тиісті актісімен расталады. Төлем 30-60 күн ішінде жасалады.

(л) Табыс салығы

Табыс салығы бойынша шығыс ағымдағы табыс салығын және кейінге қалдырылған табыс салығын қамтиды. Ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салықтары бизнесті біріктіру жөніндегі мәмілеге немесе тікелей меншікті капиталдың құрамында немесе өзге де жиынтық табыстың құрамында танылатын операцияларға қатысты бөлігін қоспағанда, кезең үшін пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі.

(i) Ағымдағы салық

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе мәні бойынша қолданысқа енгізілген салық мөлшерлемелерінің негізінде есептелген бір жыл ішіндегі салық салынатын пайдаға немесе салықтық залалға қатысты төленуге немесе алынуға жататын салық сомасын, сондай-ақ өткен жылдардағы пайдаға салық төлеу жөніндегі міндеттеме шамасының барлық түзетулерін білдіреді. Ағымдағы табыс салығы бойынша кредиторлық берешек дивидендтерді жариялау нәтижесінде туындайтын кез келген салық міндеттемесін де қамтиды.

(ii) Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық оларды қаржылық есептілікте көрсету мақсаттары үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларға қатысты танылады.

Кейінге қалдырылған салықтың шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе мәні бойынша қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып, уақытша айырмаларды қалпына келтіру сәтінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемелеріне сүйене отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, егер пайдаға салынатын ағымдағы салық бойынша активтер мен міндеттемелердің сомаларын бір-біріне қарсы есептеуге заңды құқығы болса және олар сол салық органы сол салық салынатын кәсіпорыннан не әртүрлі салық салынатын кәсіпорындардан алатын табыс салығына қатысты болған жағдайда өзара есепке алынады, бірақ бұл кәсіпорындар ағымдағы салық міндеттемелері мен активтерді нетто-негізде реттеуге ниетті немесе олардың салық активтерін сату олардың салық міндеттемелерін өтеумен бір мезгілде жүзеге.

Кейінге қалдырылған салық активі пайдаланылмаған салық залалдарына, салық несиелеріне және шегерілетін уақытша айырмаларға қатысты салық салынатын пайда алудың оларға қарсы сатылуы мүмкін жоғары ықтималдығы бар шамада ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтерінің шамасы әрбір есепті күндегі жағдай бойынша талданады және тиісті салық пайдасын өткізу ықтималды болып табылмайтын бөлігінде төмендетіледі.

(м) Жалдау

Шарт жасалған кезде ұйым шарттың тұтастай немесе оның жекелеген құрауыштарының жалдау шарты болып табылатындығын бағалайды.

Шарт жалдау шарты болып табылады немесе жалдау құрауышын қамтиды, егер осы шарт бойынша белгілі бір уақыт ішінде сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылау құқығы өтеудің орнына берілсе. Осы шарт бойынша сәйкестендірілген активті пайдалануды бақылау құқығының берілетіндігін бағалау үшін Компания 16 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес жалдау анықтамасын қолданады.

Компания активтерді төмен құны бар активтерді жалдау шарттары мен қысқа мерзімді жалдау шарттарына қатысты пайдалану құқығы мен жалдау міндеттемесі түрінде танымау туралы шешім қабылдайды. Компания осындай шарттарға сәйкес жүзеге асырылатын жалдау төлемдерін жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыс ретінде таниды.

(н) Қаржылық кірістер мен шығыстар

Қаржылық кірістердің құрамына инвестицияланған қаражат бойынша пайыздық кірістер және шетел валюталарының айырбастау бағамдарының өзгеруінен түсетін кірістің нетто-шамасы кіреді.

Қаржылық шығыстардың құрамына несиелер мен қарыздар, жалдау жөніндегі міндеттемелер бойынша пайыздық шығыстар, кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жоюға арналған қор бойынша дисконт амортизациясы, сондай-ақ шетел валюталарының айырбастау бағамдарының өзгеруінен болған шығыстың нетто-шамасы енгізіледі.

Пайыздық кірістер мен шығыстар пайда немесе шығын туралы және өзге де жиынтық кіріс туралы есепте пайда болған кезде танылады және олардың сомасы сыйақының тиімді мөлшерлемесі әдісі қолданыла отырып есептеледі.

(о) Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсініктемелер

Бірқатар жаңа стандарттар 2021 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын, мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігі бар жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Алайда, Компания осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырмады.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсіндірулер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде:

- Ауыртпалықты шарттар – шартты орындауға арналған шығындар (37 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер);
- Бір мәміленің (12 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер) салдарынан туындайтын активтер мен міндеттемелерге жататын кейінге қалдырылған салық;
- Базалық пайыздық мөлшерлеме реформасы – 2-кезең (9 ХҚЕС (IFRS), 39 ХҚЕС (IAS), 7 ХҚЕС (IFRS), 4 ХҚЕС (IFRS) және 16 ХҚЕС (IFRS) түзетулер);
- 2021 жылғы 30 маусымнан кейінгі кезеңдерге әсер ететін COVID-19 пандемиясымен байланысты жалға беру бойынша жеңілдіктер (16 ХҚЕС-ке (IFRS) түзету);
- Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер (16 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер) «Негізгі құралдар»);
- Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелер (3 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер);

- Міндеттемелерді қысқамерзімді немесе ұзақмерзімді ретінде сыныптау (1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер);
- «Сақтандыру шарттары» 17 ХҚЕС (IFRS);
- Есеп саясатын ашу (1 ХҚЕС (IAS) және ХҚЕС бойынша 2 тәжірибелік ұсынымдарға түзетулер).
- Бухгалтерлік бағалауды анықтау (8 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер).

4 Әділ құнды анықтау

Көптеген жағдайларда Компанияның есеп саясатының ережелері және ақпаратты ашу қағидалары қаржылық, сол сияқты қаржылық емес активтер мен міндеттемелердің әділ құнын айқындауды талап етеді. Әділ құн төменде көрсетілген әдістерді пайдалана отырып, ақпаратты бағалау және ашу мақсаттары үшін айқындалды. Бұл қай жерде қолданылады, активтің немесе міндеттеменің әділ құнын айқындау процесінде жасалған жол берулер туралы қосымша ақпарат осы активке немесе міндеттемеге қатысты түсіндірмелерде ашылады.

(а) Сауда және өзге де дебиторлық берешек және берілген қарыздар

Сауда және басқа да дебиторлық берешек пен берілген қарыздардың әділ құны есепті күнгі жағдай бойынша сыйақының нарықтық мөлшерлемесі бойынша дисконтталған ақша қаражатының болашақ ағындарының келтірілген құны бойынша бағаланады. Сауда және басқа дебиторлық берешек және қысқа мерзімде берілген қарыздар үшін әділ құн теңгерімдік құннан айтарлықтай ерекшеленбейді, өйткені ақшаның уақытша құнының әсері маңызды емес.

(б) Туынды емес қаржылық міндеттемелер

Ақпаратты ашу мақсаттары үшін ғана айқындалатын туынды емес қаржылық міндеттемелердің әділ құны негізгі сома және есепті күнгі жағдай бойынша сыйақының нарықтық мөлшерлемесі бойынша дисконтталған сыйақы бойынша болашақ ақша қаражаты ағындарының келтірілген құнын бағалау негізінде есептеледі. Басшылық Компанияның қаржылық активтері мен міндеттемелерінің әділ құны олардың теңгерімдік құнына тең деп санайды.

(в) Үлестік құралдарға инвестициялар

Бағасы белгіленбеген үлестік бағалы қағаздар жағдайында үлестік құралдардың әділ құны бағалау әдістері пайдаланыла отырып айқындалады. Пайдаланылған бағалау әдісі – күтілетін ақша ағындары мен нарықтық дисконттау мөлшерлемелерін қолдана отырып, дисконтталған ақша ағындарын талдау.

5 Түсім

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
Табиғи уранның шала тотығы-тотығын сату	90,998,734	76,047,564
Өзге де түсім	588,457	391,193
Сатып алушылармен жасалған шарттардан түскен түсім	91,587,191	76,438,757

2021 жыл ішінде Компания өндірілген уранның 70%-ын және 30%-ын тиісінше «Юраниум Уан Инк.» (Канада) және ҚАӨ ҰАК (Қазақстан) компанияларына, (2020 жыл: 70% және 30% - тиісінше «Юраниум Уан Инк.» және ҚАӨ ҰАК) өткізді. Барлық кіріс өнімді тұтынушыларға беру кезінде белгілі бір уақытта танылды.

Компания сатып алушылармен жоспарланған жеткізілімдердің шамамен алғандағы көлемімен бір жылға шарттар жасайды. Уранды өткізу бағалары тараптар арасында келісілген жеңілдіктерге түзетумен спот бағаларының орташа арифметикалық мәні негізінде әрбір жеткізу бойынша тауарға бақылауды ауыстыру сәтінде айқындалады. Компания әрбір жеткізілімді орындау үшін бір міндет екенін анықтады және ол бойынша кіріс тауар келісімшарттарда келісілген аумаққа жеткізілген және қабылданған кезде танылады.

2021 жыл ішінде Компания шалатотық-тотық нысанындағы табиғи уран концентратын сатып алу-сату шартына қосымша келісім жасасты, соның негізінде Компания өткізілген уранды Францияға тасымалдау бойынша қызметтер көрсетті. Мұндай қызметтерге қатысты Компания орындауға жеке міндеттеме бөледі және сатып алушылармен жасалған шарттардан түскен өзге де түсімнің құрамындағы түсімді және осындай қызметтерге байланысты шығыстарды өткізудің өзіндік құнның құрамында таниды. Өзге де түсім осы қызмет бойынша 508,719 мың теңге мөлшеріндегі түсімді қамтиды.

Компания сондай-ақ тауарды сатқаннан кейін тауарды сақтау және/немесе көрсетілген орынға дейін тасымалдау міндетіне ие болуы мүмкін, алайда мұндай міндеттемелердің ұзақтығы мен тұрақсыздығына байланысты Компания мұндай қызметтер бойынша түсімді елеусіз деп есептейді және, тиісінше, осындай міндеттемелерге байланысты шығыстар елеулі болмаған жағдайларда, осындай шарттар бойынша орындауға жеке міндеттеме бөлмейді.

6 Өткізудің өзіндік құны

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
Шикізат және материалдар	6,221,116	6,740,371
Салықтар (ПҚӨС қоса алғанда)	4,060,959	3,690,726
Жалақы бойынша шығыстар	3,571,788	3,226,843
Кен орнын игеру бойынша активтердің амортизациясы	3,876,905	3,128,126
Тозу және амортизация	1,652,896	1,607,336
Бөгде ұйымдардың қызметтері	1,081,263	1,065,188
Тасымалдау шығыстары (5-ескертпе)	508,719	-
Жалақы бойынша салықтар	495,896	422,167
Демалыстар мен бонустар бойынша қор	398,440	350,212
Геологиялық барлау бойынша активтердің амортизациясы	216,792	234,416
Техникалық қызмет көрсету және жөндеу	150,545	165,368
Ион алмастырғыш шайырды өтеу	164,140	131,265
Қорлар бойынша активтердің амортизациясы	(46,388)	113,758
Өзгелері	676,580	544,986
	23,029,651	21,420,762

7 Өткізу бойынша шығыстар

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
Дайын өнімді тасымалдау бойынша шығыстар	520,760	427,892
Жалақы бойынша шығыстар	30,977	29,469
Жалақы бойынша салықтар	2,788	2,890
Өзгелері	9,143	13,989
	563,668	474,240

Дайын өнімге бақылау жасау құқығы тасымалдаудан кейін белгілі бір межелі пунктке ауысқан жағдайларда, Компания оны тасымалдауға байланысты шығыстарды өткізу жөніндегі шығыстардың құрамында таниды.

8 Әкімшілік шығыстар

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
Жалақы бойынша шығыстар	429,763	421,991
Бөгде ұйымдардың қызметтері	251,199	245,127
Жалақы бойынша салықтар	40,293	43,480
Тозу және амортизация	39,697	36,959
Шикізат және материалдар	23,531	10,783
Мүшелік жарналар	16,871	15,934
Демеушілік және қайырымдылық көмек	7,446	49,251
Сауда дебиторлық берешегінің құнсыздануынан болатын шығынға қорды есептеу/(қалпына келтіру)	1,746	(5,028)
(Түзетпе)/демалыстар мен бонустар бойынша қорды есептеу	(10,607)	51,215
Өзгелері	51,816	53,782
	851,755	923,494

9 Қызметкерлер құрамына жұмсалатын шығындар

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
Қызметкерлер құрамының еңбекақысын төлеу	4,495,919	4,013,489
Әлеуметтік салық және әлеуметтік аударымдар	347,631	302,512
Міндетті кәсіби зейнетақы жарналары	140,106	110,859
Әлеуметтік сақтандыру қорына міндетті жарналар	58,685	57,825
	5,042,341	4,484,685

10 Қаржылық кірістер мен шығыстар

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
Шетел валюталарының айырбастау бағамдарының өзгеруінен түсетін кірістің нетто-шамасы	-	210,709
Депозиттер бойынша пайыздық кіріс	380,524	191,795
Қаржы активтері бойынша залалға қорды қайта бағалаудың нетто-шамасы	18,009	-
Қаржылық кіріс	398,533	402,504
Несиелер мен қарыздар бойынша пайыздық және өзге де қаржылық шығыстар (19-ескертпе)	(902,569)	(1,094,882)
Қорлар бойынша дисконтты босату (20-ескертпе)	(304,527)	(238,857)
Қаржы активтері бойынша залалға қорды қайта бағалаудың нетто-шамасы	(2,234)	(14,648)
Шетел валюталарының айырбастау бағамдарының өзгеруінен болатын шығынның нетто-шамасы	(180,759)	-
Қаржылық шығындар	(1,390,089)	(1,348,387)
Таза қаржылық шығындар	(991,556)	(945,883)

11 Табыс салығы бойынша шығыс

Компания үшін қолданылатын, қазақстандық компаниялардың табыс салығының мөлшерлемесін білдіретін салық мөлшерлемесі 2021 жылы 20% (2020 жыл: 20%) құрайды.

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
Ағымдағы салық бойынша шығыс		
Ағымдағы салық	13,299,211	10,538,676
Өткен жылдарға қатысты түзетулер	54,602	232,002
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығыс		
Уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және қалпына келуі	(143,626)	4,029
	13,210,187	10,774,707

Тиімді салық мөлшерлемесін салыстыру:

	2021 ж.		2020 ж.	
	мың теңге	%	мың теңге	%
Салық салынғанға дейінгі пайда	65,686,766	100.0	52,306,229	100.0
Табыс салығының қолданылатын салық мөлшерлемесі бойынша табыс салығы	13,137,353	20.0	10,461,246	20.0
Шегерілмейтін шығыстар	18,232	-	81,459	0.2
Өткен жылдарға қатысты түзетулер	54,602	0.1	232,002	0.4
	13,210,187	20.1	10,774,707	20.6

(а) Танылған кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері

Қазақстанның ағымдағы салық заңнамасына сәйкес, Компания келісімшарттық және келісімшарттан тыс қызмет бойынша бөлек есеп жүргізуге міндетті. Бұл ретте келісімшарттық қызмет бойынша салық салынатын кіріс уранның өнімді ерітіндісінің 20%-ға ұлғайтылған өзіндік құнын негізге ала отырып айқындалады, ал келісімшарттан тыс қызмет бойынша салық салынатын кіріс дайын өнімді өткізуден нақты алынған кіріс пен келісімшарттық қызмет бойынша кіріс арасындағы оң айырма ретінде айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері былайша ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Активтер		Міндеттемелер		Нетто-шама	
	2021 ж.	2020 ж.	2021 ж.	2020 ж.	2021 ж.	2020 ж.
Материалдық емес активтер	-	-	(10,620)	(11,838)	(10,620)	(11,838)
Негізгі құралдар	32,701	-	-	(16,209)	32,701	(16,209)
Қызмет салдарларын жою бойынша актив	-	-	(15,480)	(5,256)	(15,480)	(5,256)
Тарихи шығындарды өтеу бойынша актив	-	-	(16,488)	(18,745)	(16,488)	(18,745)
Демалыстар мен бонустар бойынша қор	57,371	52,531	-	-	57,371	52,531
Салықтар	243,367	158,925	-	-	243,367	158,925
Қорлар	29,064	25,515	-	-	29,064	25,515
Босалқы қорлардың құнсыздануы бойынша қор	25,687	20,018	-	-	25,687	20,018
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	1,553	1,184	-	-	1,553	1,184
Басқа да кредиторлық берешек	8,651	6,055	-	-	8,651	6,055
	398,394	264,228	(42,588)	(52,048)	355,806	212,180

(б) Жыл ішіндегі уақытша айырмалар қозғалысы

мың теңге	2021 ж. 1 қаңтар	Пайданың немесе шығынның құрамында танылған	2021 ж. 31 желтоқсан
Материалдық емес активтер	(11,838)	1,218	(10,620)
Негізгі құралдар	(16,209)	48,910	32,701
Қызмет салдарларын жою бойынша актив	(5,256)	(10,224)	(15,480)
Тарихи шығындарды өтеу бойынша актив	(18,745)	2,257	(16,488)
Демалыстар мен бонустар бойынша қор	52,531	4,840	57,371
Салықтар	158,925	84,442	243,367
Қорлар	25,515	3,549	29,064
Босалқы қорлардың құнсыздануы бойынша қор	20,018	5,669	25,687
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	1,184	369	1,553
Басқа да кредиторлық берешек	6,055	2,596	8,651
	212,180	143,626	355,806

*«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертпелер*

мың теңге	2020 ж. 1 қаңтар	Пайданың	2020 ж. 31 желтоқсан
		немесе шығынның құрамында танылған	
Материалдық емес активтер	(17,297)	5,459	(11,838)
Негізгі құралдар	(55,124)	38,915	(16,209)
Қызмет салдарларын жою бойынша актив	(84,091)	78,835	(5,256)
Тарихи шығындарды өтеу бойынша актив	(20,972)	2,227	(18,745)
Демалыстар мен бонустар бойынша қор	57,816	(5,285)	52,531
Салықтар	179,738	(20,813)	158,925
Қорлар	133,500	(107,985)	25,515
Босалқы қорлардың құнсыздануы бойынша қор	15,596	4,422	20,018
Сауда және басқа да дебиторлық берешек	2,189	(1,005)	1,184
Басқа да кредиторлық берешек	4,854	1,201	6,055
	216,209	(4,029)	212,180

12 Кен орнын игеру бойынша активтер

4-учаскені игеру бойынша активтер «Ыңғай» кен орындары мен «Ақдала» кен орындары пайдалы қазбаларды өндіруге және игеруге байланысты активтер ретінде сыныпталады.

	Қызмет салдарларын жою бойынша актив	Тарихи шығындарды өтеу бойынша актив	Кен орнын игеру бойынша активтер	Геологиялық барлау бойынша активтер	Ион алмастырғыш шайыр	Барлығы
мың теңге	420,456	104,859	10,520,994	7,644,647	2,019,616	20,710,572
2020 жылғы 1 қаңтарда	-	-	3,632,234	-	388,147	4,020,381
Түсімдер	(36,792)	(11,136)	(3,010,137)	(222,642)	(124,728)	(3,405,435)
Амортизация	(357,386)	-	(146,116)	-	-	(503,502)
Бағалаудағы өзгеріс (20-ескерте)	26,278	93,723	10,996,975	7,422,005	2,283,035	20,822,016
2020 жылғы 31 желтоқсанда						
2021 жылғы 1 қаңтарда	26,278	93,723	10,996,975	7,422,005	2,283,035	20,822,016
Түсімдер	-	-	3,593,789	-	333,552	3,927,341
Амортизация	(2,420)	(11,284)	(3,871,029)	(217,118)	(166,260)	(4,268,111)
Бағалаудағы өзгеріс (20-ескерте)	53,542	-	9,891	-	-	63,433
2021 жылғы 31 желтоқсанда	77,400	82,439	10,729,626	7,204,887	2,450,327	20,544,679
2020 жылғы 31 желтоқсандағы бастапқы құны	855,462	201,548	33,751,575	9,351,193	2,913,208	47,072,986
2021 жылғы 31 желтоқсандағы бастапқы құны	909,003	201,548	37,355,251	9,351,194	3,246,760	51,063,756
2020 жылғы 31 желтоқсанға жинақталған амортизация	(829,184)	(107,825)	(22,754,600)	(1,929,188)	(630,173)	(26,250,970)
2021 жылғы 31 желтоқсанға жинақталған амортизация	(831,603)	(119,109)	(26,625,625)	(2,146,307)	(796,433)	(30,519,077)

Амортизациялық есептеулер сатудың өзіндік құнының құрамында 4,211,449 мың теңге сомасында (2020 жыл: 3,607,565 мың теңге) көрсетілді және 56,662 мың теңге сомасында дайын өнім мен аяқталмаған өндіріс құрамында танылды (2020 жыл: (202,130) мың теңге).

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша толығымен амортизацияланған, бірақ пайдаланудағы кен орнын игеру бойынша активтердің құны 1,733,091 мың теңгені құрады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 1,331,590 мың теңге).

13 Негізгі құралдар

мың теңге	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік құралдары және басқалар	Құрылыс кезеңінде	Жиыны
Бастапқы құны					
2020 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	13,192,047	4,513,727	1,124,070	1,187,250	20,017,094
Түсімдер	4,200	115,100	22,081	484,547	625,928
Істен шығу	(2,008)	(5,510)	(10,695)	(9,369)	(27,582)
Құрылыс кезеңіндегі активтерден аудару	794,355	288,959	14,608	(1,097,922)	-
2020 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	13,988,594	4,912,276	1,150,064	564,506	20,615,440
2021 жылғы 1 қаңтардағы қалдық					
Түсімдер	13,988,594	4,912,276	1,150,064	564,506	20,615,440
Істен шығу	-	329,803	152,920	1,378,912	1,861,635
Құрылыс кезеңіндегі активтерден аудару	-	(73,334)	(4,666)	(18,678)	(96,678)
2021 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	14,136,788	5,296,502	1,435,087	1,512,020	22,380,397
Амортизация и убытки от обесценения					
2020 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	(5,176,722)	(2,817,125)	(602,168)	(4,500)	(8,600,515)
Бір жылдағы амортизация	(911,875)	(513,584)	(112,101)	-	(1,537,560)
Істен шығу	2,008	5,496	6,692	4,500	18,696
Орын ауыстыру	-	-	-	-	-
2020 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(6,086,589)	(3,325,213)	(707,577)	-	(10,119,379)
2021 жылғы 1 қаңтардағы қалдық					
Бір жылдағы амортизация	(6,086,589)	(3,325,213)	(707,577)	-	(10,119,379)
Құнсызданудан болған шығын	(1,040,665)	(504,889)	(117,422)	(3,555)	(1,662,976)
Қысқартылған шығын	-	-	-	(3,555)	(3,555)
Істен шығу	-	68,592	4,418	-	73,010
2021 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	(7,127,254)	(3,761,510)	(820,581)	(3,555)	(11,712,900)
Теңгерімдік құны					
2020 жылғы 31 желтоқсанда	7,902,005	1,587,063	442,487	564,506	10,496,061
2021 жылғы 31 желтоқсанда	7,009,534	1,534,992	614,506	1,508,465	10,667,497

Амортизациялық аударымдар сатудың өзіндік құнының құрамында 1,633,084 мың теңге сомасында (2020 жыл: 1,589,497 мың теңге), өкімшілік шығыстарда 35,329 мың теңге сомасында (2020 жыл: 29,517 мың теңге), дайын өнімдер және аяқталмаған өндіріс құрамында (5,437) мың теңге сомасында (2020 жыл: 81,454 мың теңге) көрсетілген.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша толық амортизацияланған, бірақ пайдаланудағы негізгі құралдардың құны 748,342 мың теңгені құрады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 473,044 мың теңге).

14 Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты

мың теңге	2021 ж. 31 желтоқсан	2021 ж. 31 желтоқсан
Тарату қоры бойынша депозит	3,308,022	2,933,695
Кепілдегі ақша қаражаты (19-ескертпе)	1,000	1,000
	3,309,022	2,934,695
Құнсызданудан болатын шығын қоры	(25,602)	(43,611)
	3,283,420	2,891,084

Пайдалануы шектелген ақша қаражаты келісімшарттардың талаптарына сәйкес жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялардың салдарын жою үшін қаражатты жинақтау үшін ашылған депозиттік шоттағы ұзақмерзімді салымдарды білдіреді. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты «Альфа Банк» ЕБ АҚ және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ депозиттік шотында болды (2020 жылғы 31 желтоқсан: тиісінше «Альфа Банк» ЕБ АҚ және «Форте Банк» АҚ).

Компанияның қаржы активтеріне қатысты несиелік, валюталық тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы ақпарат 22-ескертпеде ашылған.

15 Босалқы қорлар

мың теңге	2021 ж. 31 желтоқсан	2021 ж. 31 желтоқсан
Шикізат пен материалдар	871,979	1,008,429
Аяқталмаған өндіріс	986,106	644,821
Дайын өнімдер	780,571	629,133
Құнсыздану бойынша қорлар	(128,434)	(100,090)
	2,510,222	2,182,293

16 Сауда және өзге де дебиторлық берешек

мың теңге	2021 ж. 31 желтоқсан	2021 ж. 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша байланысты тараптардан түскен сауда дебиторлық берешек	22,950,816	12,345,254
Өзге де дебиторлық берешек	45,472	86,514
	22,996,288	12,431,768
Құнсызданудан болатын шығын қоры	(7,762)	(5,919)
Қаржылық активтердің барлығы	22,988,526	12,425,849
Өтеуге ҚҚС	42,822	1,117,642
Өзге де берешек	344,915	195,104
Қаржылық емес активтердің барлығы	387,737	1,312,746
	23,376,263	13,738,595

31 желтоқсандағы сауда және басқа дебиторлық берешек төмендегі валюталарда көрсетілген:

мың теңге	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
АҚШ долларлары	21,081,380	9,094,225
Теңге	2,294,883	4,644,370
	23,376,263	13,738,595

Компанияның қаржы активтеріне қатысты несиелік, валюталық тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы ақпарат 22-ескертпеде ашылған.

17 Ақша қаражаты және оның баламалары

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Банктердегі ақша қаражаты – теңге	13,772,864	12,472,700
Банктердегі ақша қаражаты – АҚШ доллары	17,312,529	12,149,856
	31,085,393	24,622,556
Құнсызданудан болатын шығын қоры	(5,881)	(3,746)
	31,079,512	24,618,810

Компанияның қаржы активтеріне қатысты несиелік, валюталық тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы ақпарат 22-ескертпеде ашылған.

18 Меншікті капитал

(а) Меншікті капитал

мың теңге	2021 ж.		2020 ж.	
	31 желтоқсан	Үлес	31 желтоқсан	Үлес
Ураниум Уан Роттердам Би.Ви.	44,800	70%	44,800	70%
ҚАӨ ҰАК	19,200	30%	19,200	30%
	64,000	100%	64,000	100%

(б) Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компания қатысушыларының Компания қорларының бөлу құқығы ҚЕХС-қа сәйкес дайындалған Компанияның қаржылық (бухгалтерлік) есептілігінде көрсетілген бөлінбеген пайданың шамасымен шектеледі. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның бөлуге қолжетімді қорлары 52,405,957 мың теңгені құрады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 41,460,900 мың теңге).

2021 жылы қатысушылардың Жалпы жиналысы Компания қатысушылары арасында 2020 жылғы таза табыс сомасының 100%-ы мөлшерінде – 41,531,522 мың теңге сомасында (2020 жылы: 2019 жылғы таза табыс сомасының 100%-ы мөлшерінде - 25,933,348 мың теңге) таза кірісті бөлу туралы шешім қабылдады. 2020 жылы бөлінген таза табыстың сомасы 2021 жылы қатысушыларға олардың әрқайсысының қатысу үлесіне сәйкес 41,531,522 мың теңге мөлшерінде толық төленді. 2017-2019 жылдары бөлінген таза кіріс сомасы 2020 жылы қатысушыларға әрқайсысының қатысу үлесіне сәйкес 41,947,054 мың теңге мөлшерінде толық төленді.

2021 жылы компания Қазақстан Республикасы Салық кодексінің 645-бабы 9-т. 5-тш. қолданды, оған сәйкес бірқатар шарттар бір мезгілде орындалған жағдайда жер қойнауын пайдаланушы заңды тұлғалар төлейтін дивидендтер салық салуға жатпайды. Нәтижесінде Компания салық органына қосымша түзетілген декларациялар беріп, төлем көзінен бұрын қатысушы Ураниум Уан Роттердам Би.Ви.-ге 2018-2020 жылдары жарияланған дивидендтерді төлеу кезінде ұсталған 2,435,048 мың теңге сомасындағы корпоративтік табыс салығын қайтарды. Бұл салық қатысушыға 2021 жылы толық көлемде төленді.

(в) Басқа қорлар

Басқа қорлар Компанияның өз қалауы бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа жіктелген үлестік инвестициялардың әділ құнындағы өзгерістердің нетто-шамасын көрсетеді.

19 Несиелер мен қарыздар

Осы ескертпеде Компанияның амортизацияланған құны бойынша бағаланатын пайыздық қарыздары мен нестелері бойынша тиісті келісімдердің шарттары туралы ақпарат берілген. Компанияның пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекеліне, валюталық тәуекелге және өтімділік тәуекеліне ұшырауы туралы неғұрлым егжей-тегжейлі ақпарат 22-ескертпеде берілген.

мың теңге	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Ұзақмерзімді міндеттемелер		
«Альфа-Банк» ЕБ АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыз	4,979,588	4,065,104
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыз	2,665,755	2,653,928
	7,645,343	6,719,032
Қысқамерзімді міндеттемелер		
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-нан қамтамасыз етілген қарыздың ағымдағы бөлігі	18,804,307	18,074,553
«Альфа-Банк» ЕБ АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыздың ағымдағы бөлігі	3,184,841	1,806,713
Төлеуге пайыздар	12,749	19,073
	22,001,897	19,900,339
	29,647,240	26,619,371

Борышты өтеу шарттары және төлемдер кестесі

Өтелмеген қарыздар бойынша төлемдердің шарттары мен мерзімдері мынадай болды:

мың теңге	Валюта	Атаулы пайыздық мөлшерлеме, %	Өтеу жылы	2021 ж. 31 желтоқсан		2020 ж. 31 желтоқсан	
				Атаулы құны	Теңгерімдік құны	Атаулы құны	Теңгерімдік құны
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыз	АҚШ долл.	3.4 - 4.0	2021-2023	21,470,062	21,479,234	20,728,481	20,743,542
«Альфа-Банк» ЕБ АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыз	АҚШ долл.	3.5 – 4.6	2021-2023	8,164,429	8,168,006	5,871,817	5,875,829
Пайыздық міндеттемелер жиыны				29,634,491	29,647,240	26,600,298	26,619,371

«Альфа-Банк» ЕБ АҚ

2018 жыл ішінде Компания «Альфа-Банк» ЕБ АҚ-мен жылдық 4.6% пайыздық мөлшерлеменен 20 миллион АҚШ доллары мөлшерінде ұзақмерзімді банктік қарыз беруге несиелік келісім жасасты, оның өтеу мерзімі 2020-2023 жылдары басталады. Осы несиелік келісім шеңберінде 2019 жылғы наурызда Компания 7 миллион АҚШ доллары мөлшерінде (2,645,930 мың теңгеге баламалы) екінші транш алды.

2020 жыл ішінде Компания 4,292 мың АҚШ доллары (1,772,320 мың теңгеге баламалы) мөлшерінде негізгі борышын өтеген. 2020 жылғы 11 қыркүйекте Компания пайыздық мөлшерлемені 4.6%-дан 4.4%-ға дейін төмендету, 2020 жылғы 30 қарашада – пайыздық мөлшерлемені 4.4%-дан 4.1%-ға дейін төмендету, 2020 жылғы 10 желтоқсанда – пайыздық мөлшерлемені 4.1%-дан 3.5%-ға дейін төмендету үшін несиелік келісімге қосымша келісімге қол қойды. Пайыздық мөлшерлемені өзгерту несиелік келісімнің талаптарында көзделген.

2021 жыл ішінде Компания 18 ай мерзімге 9,250 мың АҚШ доллары (4,020,050 мың теңгеге баламалы) мөлшерінде үшінші траншты алды, сондай-ақ 4,292 мың АҚШ доллары (1,825,793 мың теңгеге баламалы) мөлшерінде негізгі борышын өтеді.

Осы несиені кепілзатпен қамтамасыз ету ретінде Компания ағымдағы шоттағы 1,000 мың теңге мөлшеріндегі ақша қаражатын пайдаланды (14-ескертпе). Табиғи уран концентратын шала тотық-тотық нысанында сатып алу-сату туралы ҚАО ҰАК-мен жасалған шарттан түсетін ақша қосымша кепілзат болып табылады.

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ

2019 жылғы ақпанда Компания «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен жылдық 4.8% пайыздық мөлшерлеменен 65 миллион АҚШ доллары сомасына жаңартылатын несиелік желісін беруге несиелік келісімге қол қойды, оның өтеу мерзімі 2023 жылғы желтоқсанда басталады. Осы несиелік келісім шеңберінде, 2019 жылы Компания жалпы сомасы 56.4 миллион АҚШ долларына (21,474,782 мың теңгеге баламалы) транштар алды, жалпы сомасы 20.8 миллион АҚШ долларына (8,679,533 мың теңгеге баламалы) транштар өтелді.

2020 жылғы 2 наурызда Компания пайыздық мөлшерлемені 4.8%-дан 4%-ға дейін төмендету үшін несиелік келісімге қосымша келісімге қол қойды. Пайыздық мөлшерлемені өзгерту несиелік келісім шарттарында қарастырылған. 2020 жыл ішінде Компания 18 ай мерзімге жалпы сомасы 63,498 мың АҚШ долларына (26,187,697 мың теңгеге баламалы) 55 траншты алды, жалпы сомасы 49,654 мың АҚШ долларына (20,701,938 мың теңгеге баламалы) траншты өтеді.

2021 жылғы 17 наурызда Компания пайыздық мөлшерлемені 4%-дан 3.4%-ға дейін төмендету үшін несиелік келісімге қосымша келісімге қол қойды. Пайыздық мөлшерлемені өзгерту несиелік келісім шарттарында қарастырылған. 2021 жыл ішінде Компания 18 ай мерзімге жалпы сомасы 60,909 мың АҚШ долларына (25,986,684 мың теңгеге баламалы) 39 траншты алды, жалпы сомасы 60,433 мың АҚШ долларына (25,705,979 мың теңгеге баламалы) траншты өтеді.

Табиғи уран концентратын шала тотық-тотық нысанында сатып алу-сағу туралы Юраниум Уан Инк-пен жасалған шарттан түсетін ақша қаражаты осы несиені кепілзатпен қамтамасыз ету болып табылады.

«Альфа-Банк» ЕБ АҚ және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен несиелік келісімдердің шарттарына сәйкес, Компания әр жылдың соңында сақтауы тиіс бірқатар борыштық ковенанттар бар. 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания барлық ковенанттарды сақтады (2020 жылғы 31 желтоқсанда: барлық ковенанттарды сақтады).

Қаржылық қызметтен міндеттемелер мен ақша ағындарының өзгерістерін салыстырып тексеру

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
1 қаңтарға қалдық	26,619,371	20,541,885
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындарына байланысты өзгерістер		
Қарыз қаражатын тарту	30,006,734	26,187,697
Қарыз қаражаты бойынша төлемдер	(27,531,772)	(22,474,258)
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындарына байланысты өзгерістер жиыны	2,474,962	3,713,439
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеруінің әсері	559,096	2,366,767
Өзге де өзгерістер		
<i>Міндеттемелерге байланыстылары</i>		
Пайыздық шығыс	902,569	1,094,882
Төленген пайыздар	(908,758)	(1,097,602)
Міндеттемелерге байланысты өзге де өзгерістер жиыны	(6,189)	(2,720)
31 желтоқсанға қалдық	29,647,240	26,619,371

20 Қорлар

Кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жоюға арналған қор

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Жыл басында	3,085,381	3,350,026
Бағалаудағы өзгеріс (12-ескертпе)	63,433	(503,502)
Дисконтты босату (10-ескертпе)	304,527	238,857
Жыл соңында	3,453,341	3,085,381

Келісімшарттарға сәйкес, Компанияның келісімшарттық аумақта уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою бойынша міндеттемелері бар, олар кен орындары объектілеріндегі жою жұмыстарын (ұңғымаларды, технологиялық құбырларды, ғимараттар мен құрылыстарды жою, белсенділігі төмен қалдықтарды қатерсіздендіру және көму және т. б.); шаруашылық қызмет процесінде пайдаланылған жер учаскелеріндегі топырақтың құнарлылығын қалпына келтіру жұмыстарын; топырақтың құнарлылығын қалпына келтіру жұмыстарын жүргізу кезінде қоршаған ортаның мониторингін; топырақтың құнарлылығын қалпына келтіруден кейінгі бақылауды және басқа да іс-шараларды қамтиды.

Осы міндеттемелерді орындау мақсатында Компания күтілетін шығындарды анықтау үшін жою бағдарламасын әзірледі. Болашақ күтілетін ақша қаражатының ағындары 5.12% (2020 жыл: 5.17%) деңгейіндегі есептік инфляцияны қоса алғанда, 9.85% (2020 жыл: 9.87%) тәуекел мөлшерлемесінсіз номиналды пайдалана отырып, таза келтірілген құнға дейін дисконтталды. Бағалаудағы өзгеріс негізінен мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты. Шығындардың көп бөлігі осы кен орындарын пайдалану мерзімінің соңында, 2023 жылдан 2029 жылға дейін жұмсалады деп күтілуде.

Компания сондай-ақ келісімшарттардың талаптарына сәйкес кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою жөніндегі болашақ қызметті қаржыландыру үшін банкте ұзақ мерзімді депозитке ақша қаражатын енгізуге міндетті (14-ескертпе).

Қазақстан Республикасындағы міндеттемелердің ұзақмерзімді сипатын және кен орындарында уранды барлау және өндіру қызметінің салдарын жою жөніндегі шектеулі тәжірибені ескере отырып, жоғарыда көрсетілген жұмыстарды жүзеге асыру барысында жұмсалатын шығыстардың нақты сомасына, қолданылатын іс-шаралар жоспарына және осындай болашақ міндеттемелердің келтірілген құнына қолданылатын дисконттау мөлшерлемесіне қатысты белгісіздік бар.

21 Сауда және өзге де кредиторлық берешек

мың теңге

	2021 ж. 31 желтоқсан	2020 ж. 31 желтоқсан
Үшінші тараптарға саудалық кредиторлық берешек	2,856,678	1,623,807
Байланысты тараптарға саудалық кредиторлық берешек	495,764	371,842
Төлеуге салықтары	1,383,276	817,104
Кепілдік ұсталымдар	697,807	675,512
Қорлар	334,770	262,654
Өзге де берешек	383,033	162,452
	6,151,328	3,913,371

22 Қаржы құралдары

Компанияның әдеттегі қызметі барысында кездесетін негізгі тәуекелдері валюта айырбастау бағамдарындағы өзгерістер тәуекелдеріне, пайыздық мөлшерлемелерге және несиелік тәуекелге жатады. Компания осы тәуекелдерді барынша азайту үшін хеджирлеу құралдарын пайдаланбайды.

(а) Негізгі тәсілдерге шолу

Қаржы құралдарын пайдалану Компанияны мынадай тәуекел түрлеріне ұшыратады:

- несиелік тәуекел;
- өтімділік тәуекелі;
- нарықтық тәуекел.

Осы ескертпеде Компанияның көрсетілген тәуекелдердің әрқайсысына ұшырағыштығы туралы, Компанияның мақсаттары, оның саясаты мен осы тәуекелдерді бағалау және басқару рәсімдері туралы және Компанияның капиталды басқару тәсілдері туралы ақпарат берілген. Сандық сипаттағы қосымша ақпарат осы қаржылық есептіліктің бүкіл мәтіні бойында ашылады.

Тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидалары

Байқау кеңесі Компанияның тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыруға және осы жүйенің жұмыс істеуін қадағалауға толық жауап береді. Компанияда Тәуекелдерді басқару жөніндегі комитет құрылмаған, сондықтан Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясатын әзірлеуге және оның жүргізілуін қадағалауға басшылық жауапты. Басшылық Байқау кеңесінің алдында өз жұмысы туралы тұрақты есеп береді.

Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты Компания ұшырайтын тәуекелдерді анықтау және талдау, тәуекелдің рұқсат етілген шекті мәндерін және тиісті бақылау тетіктерін белгілеу мақсатында, сондай-ақ тәуекелдерді мониторингітеу және белгіленген шектеулерді сақтау үшін әзірленді. Тәуекелдерді басқару саясаты мен жүйелері Компанияның нарықтық жағдайлары мен қызметіндегі өзгерістерге байланысты өзгерістер енгізу қажеттілігі тұрғысынан үнемі талданады. Компания барлық қызметкерлер өздерінің ролі мен міндеттерін түсінетін жүйелі және тиімді бақылау жүйесін құру мақсатында оқыту мен басқарудың стандарттары мен рәсімдерін белгілейді.

Компанияның қаржы құралдары дебиторлық және кредиторлық берешектен, несиелер мен қарыздардан және ақшадан тұрады. Компанияның қаржы құралдарына қатысты есеп саясаты 3(в)-ескертпеде ашылған. Компания алыпсатарлық операцияларда қаржы құралдарын пайдаланбайды және тәуекелдерге ұшырағыштықты хеджирлеу үшін туынды қаржы құралдарын пайдаланбайды.

Несиелік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекелге ұшырау Компанияның әдеттегі шаруашылық қызметі барысында туындайды.

(б) Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел – бұл Компанияда сатып алушының немесе контрагенттің қаржы құралы бойынша өзінің шарттық міндеттемелерін орындамауынан туындаған қаржылық залалдың туындау тәуекелі. Бұл тәуекел негізінен Компаниядағы сатып алушылардың сауда дебиторлық берешегіне байланысты.

Несиелік тәуекелге ұшырағыштық

Қаржы активтерінің теңгерімдік құны Компанияның несиелік тәуекелге ұшыраған ең жоғары шамасын көрсетеді. Есепті күнгі жағдай бойынша несиелік тәуекелдің ең жоғары деңгейі мынаны құрады:

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Ақша қаражаты және оның баламалары	31,079,512	24,618,810
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	22,988,526	12,425,849
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты	3,283,420	2,891,084
	57,351,458	39,935,743

(і) Сауда және өзге де дебиторлық берешек

Компанияның несиелік тәуекелге ұшырағыштығы негізінен әр сатып алушының жеке сипаттамаларына байланысты. Компанияның барлық кірісі негізінен екі сатып алушыға сатуға тура келеді. Түсімнің шоғырлануы туралы толық ақпарат 5-ескертпеде берілген.

Сатып алушылардың 100%-ы байланысты тараптар және үш жылдан астам уақыт бойы Компанияның клиенттері болып табылады және осы клиенттердің шоттары бойынша қалдықтар есепті күнге есептен шығарылған да, несиелік-құнсызданған да жоқ.

Компанияның сауда және басқа дебиторлық берешектерге қатысты несиелік тәуекелге ұшырауын талдау төменде келтірілген:

мың теңге	2021 ж.	2020 ж.
	31 желтоқсан	31 желтоқсан
	Несиелік- құнсызданған болып табылмайтын	Несиелік- құнсызданған болып табылмайтын
Сыртқы немесе берілген Moody's несиелік рейтингі Ваа3 төмен емес немесе Standard & Poor's рейтингтік агенттігінің рейтингі ВВВ төмен емес -	22,950,816	12,345,254
Өзге де клиенттер:		
– Компаниямен сауда қатынастарының ұзақтығы 3 жылдан асады	45,472	86,514
Жалпы теңгерімдік құн жиыны	22,996,288	12,431,768
Құнсызданудан болатын шығын қоры	(7,762)	(5,919)
	22,988,526	12,425,849

(ii) Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда Standard & Poor's рейтингтік агенттігінің деректері бойынша, ВВВ/ВВ рейтингі бар банктерде орналастырылған жалпы сомасы 3,309,022 мың теңгеге (2020 жылғы 31 желтоқсан: 2,934,695 мың теңге) пайдалануы шектеулі ақшалай қаражат болды (2020 жылғы 31 желтоқсан: ВВ-/В рейтингі бар банктерде) (14-ескертпе).

Пайдаланылуы шектелген ақша қаражатының құнсыздануы 12 айлық күтілетін несиелік шығындар негізінде бағаланды және тәуекелге ұшыраған жайнасымдардың қысқа мерзімдерін көрсетеді. Компания контрагенттердің сыртқы несиелік рейтингтеріне сүйене отырып, қолда бар, пайдаланылуы шектеулі ақша қаражатының нестелік тәуекелі төмен деп санайды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған қордың сомасы 25,602 мың теңгені құрады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 43,611 мың теңге).

(iii) Ақша қаражаты және оның баламалары

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда жалпы сомасы 31,085,393 мың теңгеге (2020 жылғы 31 желтоқсанда: 24,622,556 мың теңге) ақша қаражаты мен олардың баламалары болды. Ақша қаражаты мен олардың баламалары Standard & Poor's деректері бойынша В+ - тен ВВВ-ге дейінгі рейтингі бар банктер мен қаржы институттарында орналастырылады (2020 жылғы 31 желтоқсан: В - ден ВВ-ге дейінгі рейтингі бар банктер мен қаржы институттарында).

Ақша қаражатының және олардың баламаларының құнсыздануы тәуекелге ұшыраған жайнасымдардың қысқа мерзімдерін көрсететін келісімшарттық өтеу мерзімдеріне сәйкес күтілетін несиелік шығындар негізінде бағаланды. Компания контрагенттердің сыртқы несиелік рейтингтерін негізге ала отырып, қолда бар ақша қаражаты мен олардың баламаларының несиелік тәуекелі төмен деп санайды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған қордың сомасы 5,881 мың теңгені құрады (2020 жылғы 31 желтоқсан: 3,746 мың теңге).

(в) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Компанияның өтеу мерзімі басталған кезде өзінің қаржылық міндеттемелерін орындай алмау тәуекелі. Компанияның өтімділікті басқаруға деген көзқарасы қалыпты және шиеленісті жағдайларда, қолайсыз шығындардың немесе Компанияның беделіне нұқсан келтіру қаупінің туындауын болдырмай, олардың мерзімінің басталуына қарай өз міндеттемелерін орындау үшін мүмкіндігінше жеткілікті өтімділікпен тұрақты қамтамасыз ету болып табылады.

Әдетте Компания 60 күн ішінде өтеуге жататын болжамды операциялық шығыстарды және келісімшарттық мерзімдерге сәйкес қаржылық міндеттемелерді төлеу үшін бірінші талап ету бойынша ақша қаражатының жеткілікті сомасын қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдайды; бұл ретте негіздеп болжау мүмкін емес табиғи зілзала сияқты төтенше жағдайлардың ықтимал әсері жоққа шығарылады.

Төменде есепті күнге қаржылық міндеттемелерді өтеудің қалған шарттық мерзімдері туралы ақпарат берілген. Пайыздық төлемдердің есептелген сомаларын қоса алғанда, жалпы және дисконтталмаған сомалар ұсынылған. Өтеу мерзімдерін талдауға енгізілген ақша қаражатының ағындарына қатысты олар уақыт бойынша әлдеқайда ертерек немесе айтарлықтай ерекшеленетін сомаларда туындауы мүмкін деп болжанбайды.

2021 жылғы 31 желтоқсанға

	Теңгерімдік құны	Шарт бойынша ақша ағындары			
		Жиыны	0-3 ай	3 ай - 1 жыл	2-5 жыл
Қаржылық міндеттемелер:					
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	(4,433,282)	(4,433,282)	(4,243,490)	(137,953)	(51,839)
Несиелер мен қарыздар	(29,647,240)	(30,380,744)	(6,997,533)	(15,606,739)	(7,776,472)
Барлығы	(34,080,522)	(34,814,026)	(11,241,023)	(15,744,692)	(7,828,311)

2020 жылғы 31 желтоқсанға

	Теңгерімдік құны	Шарт бойынша ақша ағындары			
		Жиыны	0-3 ай	3 ай - 1 жыл	2-5 жыл
Қаржылық міндеттемелер:					
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	(2,833,613)	(2,833,613)	(2,833,613)	-	-
Несиелер мен қарыздар	(26,619,371)	(27,436,960)	(6,724,869)	(13,788,588)	(6,923,503)
Барлығы	(29,452,984)	(30,270,573)	(9,558,482)	(13,788,588)	(6,923,503)

(г) Капиталды және қаржылық тәуекелдерді басқару

Компания үздіксіз қызметті қамтамасыз ету үшін капиталды басқаруды жүзеге асырады. Компания капиталының құрылымына Компанияның меншікті капиталы (шығарылған капитал, бөлінбеген пайда кіреді) кіреді. Компания сырттан капиталға қойылатын қандай да бір талаптарға ұшырамайды. Компания басшылығы жыл сайын Компания капиталының құрылымын қарайды. Осы бағалау негізінде Компания жарғылық капиталды ұлғайту арқылы капиталдың жалпы құрылымын теңдестіру шараларын қолданады.

(д) Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл нарықтық бағалардың өзгеруі, мысалы, споттық баға белгілеулер, шетел валюталарының айырбас бағамдары, сыйақы мөлшерлемелері және акция бағаларының өзгеруі Компанияның пайдасына немесе ондағы қаржы құралдарының құнына теріс әсер ететін тәуекел. Нарықтық тәуекелді басқарудың мақсаты нарықтық тәуекелге ұшырауды бақылау және инвестициялардың кірістілігін оңтайландыруға қол жеткізе отырып, оны қолайлы шектерде ұстау болып табылады.

Компанияның нарықтық тәуекелдерін басқару мақсатында туынды құралдарды сатып алуды және сатуды жүзеге асырмайды, сондай-ақ өзіне қаржылық міндеттемелер алмайды. Компания кезең ішіндегі пайда немесе шығын көрсеткішінің өзгермелілігін реттеу мақсатында хеджирлеу операцияларын есепке алудың арнайы ережелерін қолданбайды.

(i) Нарықтық бағаның өзгеру тәуекелі

Компания халықаралық нарықтарда АҚШ долларымен бағаланатын уранның нарықтық бағасының ауытқуына ұшырайды. Компания болашақта уран бағасының әртүрлі деңгейіне сүйене отырып, жылдық бюджетті дайындайды. Уранның бағасы тарихи тұрғыдан айтарлықтай шекте ауытқиды және табиғи уранды өндіру деңгейін, ұсыныс пен артық сұрапыс арасындағы алшақтықты жабу үшін қолда бар қайта өңдеуге арналған жоғары байытылған уран қоспалары сияқты қайталама көздердің сарқылу дәрежесін, Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік қабылдайтын нормативтік актілерді, сондай-ақ нақты уранға қатысты басқа да факторларды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, Компанияның бақылауынан тыс көптеген факторларға бейім.

Есепті күнгі жағдай бойынша Компания таныған қаржы активтері мен міндеттемелеріне қатысты кейінгі кезеңде бағаның өзгеруі тәуекелінің елеулі әсері болған жоқ.

Компания өзінің уран бағасының ауытқу тәуекеліне ұшырағыштығын хеджирлемейді.

(ii) Валюталық тәуекел

Компания сату, сатып алу және қарыздар көрсетілген валюталар мен Компанияның тиісті атқарымдық валютасының арасында сәйкессіздік болған дәрежеде валюталық тәуекелге ұшырайды. Аталған операциялар негізінен АҚШ долларымен көрсетілген.

Шетел валюталарында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелерге қатысты Компания қысқамерзімді теңгерімсіздікті жою үшін қажет болған кезде "spot" бағамдары бойынша шетел валютасын сатып алу немесе сату арқылы жол берілетін шектерде тәуекелге ұшыраған нетто-жайғасымды ұстап тұруға тырысады.

Валюталық тәуекелге ұшырағыштық

Номиналды шамаларға сүйене отырып, компанияның валюталық тәуекелге ұшырағыштығы мынадай болды:

	Ескертпе	АҚШ долларымен	АҚШ долларымен
		көрсетілген	көрсетілген
		2021 ж.	2020 ж.
мың теңге		31 желтоқсан	31 желтоқсан
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	16	21,081,380	9,094,225
Ақша қаражаты және оның баламалары	17	17,312,529	12,149,856
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты	14	3,282,420	2,890,084
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	21	-	(12,827)
Неселер мен қарыздар	19	(29,647,240)	(26,619,371)
Таза ұшырағыштық		12,029,089	(2,498,033)

Кезең ішінде шетел валюталарын айырбастаудың мынадай бағамдары қолданылды:

Теңгемен	Орташа	Есепті күнге	Орташа	Есепті күнге
	мөлшерлеме	«spot»	мөлшерлеме	«spot»
	2021 ж.	айырбастау	2020 ж.	айырбастау
		бағамы		бағамы
		2021 ж.		2020 ж.
1 АҚШ доллары	426.03	431.80	412.95	420.71

Сезімталдықты талдау

Теңге бағамының құнсыздануы, төменде көрсетілгендей, 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ долларына қатысты төменде көрсетілген сомаларға салықтарды шегергендегі кезең ішіндегі пайданың шамасын ұлғайтар еді. Бұл талдамалық ақпарат Компания есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша мүмкін деп санайтын валюта бағамдарының ауытқуларына негізделген. Бұл талдау барлық басқа айнымалылар, атап айтқанда сыйақы мөлшерлемелері өзгеріссіз қалады деген болжам негізінде жүргізілді.

мың теңге	Пайда немесе шығын	
	Теңге бағамының нығаюы	Теңге бағамының әлсіреуі
2021 жылғы 31 желтоқсан		
Теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамы (өзгеріс 20%)	(1,924,654)	1,924,654
мың теңге	Пайда немесе шығын	
	Теңге бағамының нығаюы	Теңге бағамының әлсіреуі
2020 жылғы 31 желтоқсан		
Теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамы (өзгеріс 20%)	399,685	(399,685)

(iii) Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру қауі

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі негізінен олардың әділ құнын (сыйақының тіркелген мөлшерлемесі бар борыштық міндеттемелер) не олар бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын (сыйақының ауыспалы мөлшерлемесі бар борыштық міндеттемелер) өзгерте отырып, өзге де қаржылық міндеттемелерге әсер етеді. Компания басшылығында компанияның пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелдері белгіленген және ауыспалы пайыздық мөлшерлемелер арасында қандай арақатынаста бөлінуі тиіс деген бөлігінде нысандандырылған саясат жоқ. Алайда, жаңа несиелер мен қарыздарды тарту кезінде басшылық өзінің кәсіби пайымдаулары негізінде өтеу мерзімі басталғанға дейін күтілетін кезең ішінде Компания үшін қандай пайыздық мөлшерлеме – тіркелген немесе ауыспалы мөлшерлеме неғұрлым тиімді болатыны туралы мәселені шешеді.

Құрылымы

Есепті күні компанияның пайыздық мөлшерлемелерінің түрлері бойынша топтастырылған пайыздық қаржы құралдарының құрылымы мынадай болды:

Мөлшерлемесі белгіленген қаржы құралдары	Теңгерімдік құны	Теңгерімдік құны
	2021 ж.	2020 ж.
мың теңге	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Пайдалануы шектеулі ақша қаражаты (14-ескертпе)	3,282,420	2,890,084
Ақша қаражаты және оның баламалары (17-ескертпе)	3,500,000	-
Несиелер мен қарыздар (19-ескертпе)	(29,647,240)	(26,619,371)
	(22,864,820)	(23,729,287)

Тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы құралдарының әділ құнның өзгеруіне сезімталдығын талдау

Компания өзгерістері пайда немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын құралдар үшін не сату үшін қолда бар құралдар үшін көзделген тәртіппен пайыздың тіркелген мөлшерлемесі бар қандай да бір қаржы құралдарын ескермейді. Сондықтан есепті күнге пайыз мөлшерлемелерінің қандай да бір өзгеруі кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың шамасына немесе меншікті капиталдың шамасына әсер етпес еді.

(e) Әділ құн

Компания басшылығы қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құнын олардың теңгерімдік құнына тең деп санайды. Әділ құн бағалау және ашу мақсаттары үшін мынадай тәсілдер негізінде айқындалды:

Әділ құн иерархиясы

Әділ құнды анықтаудың мынадай деңгейлері бөліп көрсетіледі:

- 1-деңгей: ұқсас активтерге немесе міндеттемелерге қатысты (тікелей) нарықтық баға белгіленімдері пайдаланылады;

- 2-деңгей: бастапқы деректер ретінде 1-деңгейге жатқызылған баға белгілеулерден басқа, тиісті актив немесе міндеттеме бойынша тікелей (яғни тікелей бағалар) не жанама түрде (яғни бағаларға негізделген деректер) байқалатын нарықтық параметрлер пайдаланылады;
- 3-деңгей: тиісті актив немесе міндеттеме бойынша пайдаланылатын бастапқы параметрлер бақыланатын нарықтардан алынған деректерге негізделмеген (бақыланбайтын бастапқы параметрлер).

Компания сату үшін қолда бар қаржы активтерінен басқа, қаржы активтері мен міндеттемелерінің құнын әділ құн иерархиясының 2-деңгейіне жатқызады;

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның «Уранэнерго» ЖШС-де 7.07% мөлшеріндегі үлесі бар (2020 жылғы 31 желтоқсан: 7.07%), оған қор биржасында баға белгіленбейді және осы инвестиция 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестиция ретінде ескеріледі. Акциялар нарығындағы белсенділіктің төмен болуына байланысты бағаларды бақыланатын нарықтық бағалармен салыстыру жүргізілген жоқ. Оның орнына Компания кейбір бастапқы параметрлер бақыланбайтын модельді қолданады. Нәтижесінде, бұл инвестиция әділ құн иерархиясындағы 3-деңгейге жатқызылған.

23 Шартты активтер мен міндеттемелер

(а) Сақтандыру

Қазақстан Республикасындағы сақтандыру қызметтерінің нарығы қалыптасу кезеңінде және әлемнің басқа елдерінде таралған сақтандырудың көптеген нысандары Қазақстан Республикасында әлі қолжетімді емес. Компанияның өзінің өндірістік құрылыстарына, өндірістің тоқтап қалуынан туындаған залалдарға немесе апаттар немесе компания қызметінің нәтижесінде жылжымайтын мүлік объектілеріне немесе қоршаған ортаға келтірілген залалға байланысты үшінші тараптар алдында туындаған міндеттемелерге қатысты толық сақтандыру қорғанысы жоқ. Компания толық сақтандыру өтеміне ие болғанға дейін белгілі бір активтердің жоғалуы немесе зақымдануы Компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс әсер етуі мүмкін деген қауіп бар.

Компания мүліктің зақымдануы, жалпы жауапкершілік салдарынан қаржылық тәуекелді азайту үшін сақтандыру полистерін, сондай-ақ қызметкерлерді жазатайым оқиғалардан сақтандыратын және медициналық шығындарды жабатын полистерді тұрақты негізде сатып алады.

(б) Салық міндеттемесі

Қазақстанның салық жүйесі салыстырмалы түрде жаңа болғандықтан, көбінесе анық жазылмаған және қарама-қайшы келетін заңнамалық нормалардың, ресми түсіндірулер мен сот шешімдерінің жиі өзгерістерімен сипатталады, бұл оларды ҚЕХС-қа сәйкес кірістерді, шығыстарды және қаржылық есептіліктің өзге де баптарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірлерді қоса алғанда, әртүрлі салық органдарының әртүрлі түсіндіруіне жол береді. Салықтардың дұрыс есептелуіне қатысты тексерулермен және тергеулермен ірі айыппұлдар салуға және пайыздар алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Бұл мән-жайлар Қазақстандағы салықтық тәуекелдердің басқа елдерге қарағанда әлдеқайда жоғары болуына алып келуі мүмкін. Компания басшылығы қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік талаптарды және сот шешімдерін түсінуіне сүйене отырып, салық міндеттемелері толық көлемде көрсетілген деп санайды. Соған қарамастан, тиісті органдардың осы ережелерді түсіндіруі өзгеше болуы мүмкін және егер олар өз позицияларының заңдылығын дәлелдей алса, бұл осы қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

Кешенді салық тексеруі

2021 жылғы сәуірде Компания 2016 жылғы 1 қаңтардан бастап 2019 жылғы 31 желтоқсанға дейінгі кезеңге жоспардан тыс кешенді салықтық тексеру жүргізу туралы 2021 жылғы 6 сәуірдегі №28 Нұсқаманы алды, оған соңында 2021 жылғы 16 қыркүйектегі Қосымша нұсқамаға сәйкес 2020 жыл енгізілді. Тексерілетін салықтарға: корпоративтік табыс салығы («КТС»), резидент еместерге төлем көзінен табыс салығы, қосылған құн салығы («ҚҚС»), пайдалы қазбаларды өндіру салығы, мүлікке салынатын салық, көлік құралдарына салынатын салық, жер салығы, жалақыдан алынатын салықтар - жеке табыс салығы, әлеуметтік салық, міндетті әлеуметтік аударымдар және зейнетақы жарналары кіреді.

2021 жылғы 29 желтоқсанда Компания осы салықтық тексерудің нәтижелері бойынша алдын ала актіні алды, онда алдын ала айыппұлдар мен өсімпұлдарды есептемегенде, 1,270 миллион теңге мөлшерінде қосымша салық міндеттемелері қоса есептелген. Қазіргі уақытта Компания 1,163 миллион теңге мөлшерінде кесептелген КТС және 12.8 миллион теңге мөлшерінде ҚҚС қатысты алдын ала актіге қарсылықтар дайындады. Негізінен, компания несиелер мен қарыздарға байланысты шегерімдерге қатысты тұжырымдармен келіспейді.

Компания осы қаржылық есептілікті дайындау күніне міндеттемелерді реттеу үшін экономикалық пайдалардың жылыстау ықтималдығы жоқ деп есептейді.

Трансферттік баға белгілеу жөніндегі заңнама

«Трансферттік баға белгілеу туралы» Қазақстан Республикасының 2008 жылғы №67-IV Заңы (бұдан әрі – «ТББ туралы Заң») трансшекаралық операцияларда және трансшекаралық операцияларға байланысты мәмілелерде мемлекеттік кіріс ысырабын болдырмау мақсатында трансферттік баға белгілеу кезінде туындайтын қоғамдық қатынастарды реттейді.

ТББ туралы Заңмен бақыланатын табиғи уран концентратының экспорты бойынша мәмілелерді жүзеге асыру кезінде Компания «Табиғи уран концентратына баға белгілеу қағидаларын (әдістемесін) бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 3 ақпандағы №74 қаулысын (бұдан әрі – «Әдістеме») басшылыққа алады. Әдістеменің ережелері коммерциялық шарттарда және табиғи уран концентратын сатып алу-сатуға арналған келісімшарттарға сәйкес жасалатын мәмілелер бойынша табиғи уран концентратын өткізу бағаларын айқындау (есептеу) тәртібін белгілейді.

Табыс салығы бойынша өз міндеттемелерін бағалау процесінде компания басшылығы ТБ туралы Заңның ережелері мен Әдістеменің талаптарына сүйенеді және ауытқулар анықталған жағдайда тиісті түзетулер енгізеді.

2021 жылдың ішінде Компания 2016-2018 жылдардағы трансферттік баға белгілеу бойынша тақырыптық салықтық тексеруді бастады, ол осы қаржылық есептілікті дайындау күніне тоқтатылды және Компания салық органдары бойынша алдын ала түсініктемелер алған жоқ. ТББ туралы Заңға, сондай-ақ Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес уәкілетті орган трансферттік баға белгілеу мәселелері бойынша тексеру жүргізу кезінде мәмілеге қатысушылардан қолданылатын бағаның экономикалық негіздемесін, оның ішінде мәміленің бағасын және дифференциалды растайтын құжаттарды сұратуға құқылы. Компания уәкілетті органның осындай талабын алған жағдайда, Компания барлық талап етілетін құжаттарды заңнамада белгіленген мерзімде ұсынуға мүмкіндігі бар деп санайды.

(в) Қоршаған ортаны қорғау

Компания қазіргі уақытта өзі Қазақстан Республикасында қолданылатын қоршаған ортаны қорғауға қатысты барлық заңдар мен нормативтік актілерді сақтап отыр деп санайды. Алайда, қазақстандық заңдар мен нормативтік актілер болашақта өзгеруі мүмкін. Компания қоршаған ортаны қорғауға қатысты заңдар мен нормативтік актілердегі ықтимал өзгерістердің мерзімін немесе ауқымын болжай алмайды. Мұндай өзгерістер туындаған жағдайда компаниядан неғұрлым қатаң нормаларға сәйкес болу үшін өзінің техникалық базасын жаңғыртуды жүргізу талап етілуі мүмкін.

(г) Жұмыс бағдарламасын сақтау

Жер қойнауын пайдалануға арналған Келісімшарттардың талаптарына сәйкес, Компания қазақстандық мамандарды кәсіптік оқытуға және өндіріс әлеуметтік саласын дамытуға арналған ақшалай қаражат жарналары, болашақта учаскені қалпына келтіру бойынша өз міндеттемелерін орындау мақсатында арнайы шотқа ақшалай қаражат жарналары, жылдық өндіру көлемін сақтау және т. б. сияқты белгілі бір қаржылық және қаржылық емес міндеттемелерді сақтауға міндетті. Компания осы міндеттемелерді сақтамаған жағдайда Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі (бұдан әрі – «құзыретті орган») жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартты кері қайтарып ала алады. Сонымен бірге, келісімшарт талаптарында форс-мажор/еңсерілмейтін күш мән-жайлары бөлімі көзделген, ол егер Жер қойнауын пайдаланушы Келісімшартта және/немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен еңсерілмейтін күш мән-жайларының басталу дерегін растаса және Келісімшарт талаптарында белгіленген мерзімдерде бұл туралы контрагентті, атап айтқанда құзыретті органды хабардар етсе, Жер қойнауын пайдаланушыны міндеттемелерді орындамағаны/тиісінше орындамағаны үшін жауапкершіліктен босату шарттарын белгілейді.

2020 жыл ішінде коронавирустық инфекцияның өршуі нәтижесінде Компания өндіріс көлемін төмендетуге мәжбүр болды, бұл рұқсат етілген 20% ауытқудан асып кетуге әкелді, осыған байланысты Компания Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіпке сәйкес хабарлама ретінде Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен уәкілетті тұлғаның («Қазақстанның сыртқы сауда палатасы» ЖШС) Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігіне жіберілген еңсерілмейтін күш мән-жайларының бар екендігі туралы растауын алды.

Өз кезегінде, Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі еңсерілмейтін күш жағдайларының туындағаны туралы хабарламаны қабылдаумен бірге, «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексінің 278-бабының талаптарына сәйкес Келісімшарттарға тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізу қажеттілігі туралы ұсынымдар жолдады.

Нәтижесінде, 2020 жылдың соңында Компания құзыретті органға келісімшарттар мен жұмыс бағдарламаларына өзгерістер мен толықтырулар жобаларын жіберді. 2021 жылдың қыркүйегінде Компания Қазақстан Республикасының Уран өндіру бойынша кен орындарын игеру жөніндегі орталық комиссиясынан 2021 жылдан бастап жобалық көрсеткіштері бар мемлекеттік сараптаманың оң қорытындысын алды. Бұл жобаларда уранның өтелмеген көлемі 2023 жылдан бастап келесі жылдарға бөлінді. Қазіргі уақытта Компания Келісімшарттарға толықтыруларға қол қою процесінде тұр. Жоғарыда айтылғандардың негізінде Компания Келісімшарттарды иелену мәселесіне қатысты жағымсыз салдарларды және Компанияның қызметіне қандай да бір әсерлерді күтпейді.

24 Байланысты тараптар

(а) Бақылау қатынастары

Ураниум Уан Роттердам Би.Ви. Компанияның бақылаушы қатысушысы және «Юраниум Уан Инк» еншілес Компаниясы болып табылады. Канадада тіркелген, бақылаушы акционері «Росатом» атом энергиясы жөніндегі мемлекеттік корпорациясы («Росатом») болып табылады. Росатомның соңғы бақылаушы тарапы Ресей Федерациясының Үкіметі болып табылады.

ҚАӨ ҰАК бақылаушы акционері «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ болып табылады, оны өз кезегінде Қазақстан Республикасының Үкіметі бақылайды. ҚАӨ ҰАК ашық қолжетімді қаржылық есептілікті ұсынады.

(б) Байланысты тараптардың қатысуымен жасалған операциялар

Кезең ішінде Компания байланысты тараптармен бірқатар мәмілелер жасады:

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікке ескертмелер

мың теңге	Сатылымдар	Қызметтерді сатып алу	Өндірістік және өзге де активтерді сатып алу	Сатылымдар	Қызметтерді сатып алу	Өндірістік және өзге де активтерді сатып алу
	2021 ж.	2021 ж.	2021 ж.	2020 ж.	2020 ж.	2020 ж.
Юраниум Уан Инк.	66,479,022	-	-	54,651,168	-	-
ҚАӨ ҰАК	25,028,431	38,868	-	21,396,403	2,737	-
Қатысушылардың жалпы немесе бірлескен бақылауындағы компаниялар	210,491	2,362,512	1,725,826	461,074	989,573	3,052,631

Есепті кезеңнің соңына төлеуге/алуға арналған теңгерімдер:

мың теңге	Байланысты тараптардың дебиторлық берешегі	Байланысты тараптарға кредиторлық берешегі	Байланысты тараптардың дебиторлық берешегі	Байланысты тараптарға кредиторлық берешегі
	2021 ж.	2021 ж.	2020 ж.	2020 ж.
Юраниум Уан Инк.	21,081,380	-	9,094,225	-
ҚАӨ ҰАК	1,869,436	41,892	3,251,029	-
Қатысушылардың жалпы немесе бірлескен бақылауындағы компаниялар	35,612	453,872	77,162	371,842

Дивидендтер

мың теңге	31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін мәміле сомасы		31 желтоқсандағы жағдай б-ша есеп айырысулардың қалдығы	
	2021 ж.	2020 ж.	2021 ж.	2020 ж.
Қатысушылар	(43,966,570)	(41,947,054)	-	-

(в) Басшы қызметкерлерге сыйақы

мың теңге	2021 г.	2020 г.
Жалақы және сыйлықақылар	59,648	76,265
Жалақы бойынша салықтар	5,103	7,116
	64,751	83,381

(г) Мемлекеттік билік органдарымен және мемлекет бақылайтын компаниялармен жасалатын операциялар

Компания өзінің әдеттегі қызметі барысында мемлекеттік билік органдарымен және Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы бақылайтын компаниялармен операцияларды жүзеге асырады. Бұл операциялар басқа контрагенттермен жасалған операциялардың шарттарымен салыстырылатын шарттармен жүзеге асырылды.

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның «Сбербанк» АҚ ЕБ шоттарында 3,510,857 мың теңге сомасында ақша қаражаты және оның баламалары болды (2020 жылғы 31 желтоқсан: 4,641,788 мың теңге). Ресей Федерациясының Орталық банкі бақылайтын Сбербанк КАҚ «Сбербанк» АҚ ЕБ-нің жалғыз акционері болып табылады.

25 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2022 жылғы 2 қаңтарда Қазақстанның батысында наразылықтар басталды, бұл төтенше жағдайдың енгізілуіне әкелді (1 (б) ескертпені қараңыз).

Неселер мен қарыздарды өтеу

2022 жылғы қаңтарда Компания «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-ның 5,479 мың АҚШ доллары (2,379,315 мың теңгеге баламалы) мөлшеріндегі қарызын, оның ішінде жалпы сомасы 5,339 мың АҚШ долларына (2,318,370 мың теңгеге баламалы) негізгі борышты және жалпы сомасы 140 мың АҚШ долларына (60,944 мың теңгеге баламалы) сыйақыны өтеді. Сондай-ақ, «Альфа-Банк» АҚ ЕБ-нің қарызы бойынша 1,126 мың АҚШ доллары мөлшерінде (489,245 мың теңгеге баламалы) өтеу жүргізілді, оның ішінде жалпы сомасы 1,073 мың АҚШ долларына (466,090 мың АҚШ долларына баламалы) негізгі қарыз және жалпы сомасы 53 мың АҚШ долларына сыйақы (23,155 мың теңгеге баламалы).

Неселер мен қарыздар түсімі

2022 жылғы қаңтарда Компания «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен несиелік келісім шеңберіндегі қарыздар бойынша 4,038 мың АҚШ доллары (1,752,220 мың теңгеге баламалы) мөлшерінде транштар алды.